Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarımıza Armağanıdır

Kumbara

KASIM 1978 / SAYI : 2

BARA

Bay Gezgin'in akıllalaz serüvenleri

STP

KRAK

VRZK!

BLONG

SİRK

STP

SİRK

KRF

© Editions Lombard

M.173

SİRK

SİRK

BARA

SİZE BİR MEKTUP VAR

İlginize çok teşekkür...

Sevgili Çocuklar,

Ekim'de yayınlanan ilk sayımızdan sonra bize yazdığınız mektuplar gerçekten bizi çok, ama çok duygulandırdı. Genellikle, çoğunuz "KUMBARA" Derginizi kusursuz bulmuşsunuz. Doğrusu sizi hoşnut bırakmak için, derginin hazırlığında elimizden gelen çabayı harcamış, ülkemizin Yaşar Kemal, Said Maden, Mehmet Sönmez, Ateş Aydemir gibi üstün yaratıcılıkları tartışılmaz sanatçılarını yardıma çağırmıştık. Gösterdiğiniz olumlu ilgi, bu tutumumuzda ne kadar yerinde davrandığımızı göstermektedir. Kuşkusuz kusurlarımız var ama, bunları yakında çözümleyeceğiz.

Daha bol sayfalı bir dergi isteyen arkadaşlarınıza hak vermemek elde değil. Biz de çok isteriz bunu, ancak unutmayın ki, ülkenin dar bir boğazdan geçmekte olması her konuda kısıtlı hareket etmeye zorluyor kişileri. Yakında geleceğini umut ettiğimiz güzel günlerle birlikte size daha bol sayfalı bir dergi çıkarmaya şimdiden söz veririz.

Elinizde bulunan "KUMBARA"nın Kasım sayısını da beğeneceğinizi umut ediyoruz, çünkü aynı titizliği bu sayı için de gösterdik. Yine ünlü yazarlar, sanatçılar sizin için yazdılar ve çizdiler.

Aranızda, Türk ulusunun kurtarıcısı Atatürk'ü, 10 Kasım 1938 günü yitirdiğimizi bilmeyen yoktur. Atatürk'ün yaşama gözlerini yumduğu o acılı gün nedeniyle büyük önderi okullarda anacak ve O'nun, vatanı ve Türk ulusu için yaptıklarını yineleyeceksiniz. Sevgili Çocuklar, inanın ki, 1978 Kasım'ında, Atatürk'ü yitirdiğimizin 40. yılında O'nu çok iyi tanımanızın ve yaptıklarını ayrıntılarıyla öğrenmenizin gerektiği zorlu günler yaşıyoruz. Sizlere, özellikle, "Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi"ni, ne demek istediğini anlayarak okumanızı öğütleriz. Size bu sayımızda "En Büyük Öğretmen: ATATÜRK" başlıklı Adli Moran'ın hazırladığı ve eski bir öğretmen olan Cemal Baki'nin resimlediği bir yazı sunuyoruz ve biliyoruz ki, tek bir yazıyla O'nu tanıtmak çok güç...

Aziz Nesin'i hepiniz tanırsınız. Ünü, yurdumuz sınırları dışına taştı, kitapları çeşitli dillere çevrildi. Bu büyük yazarımızın, Ulusal Kurtuluş Savaşımızı anlatan "Bu yurdu bize verenler" yapıtından bir öyküyü dergimizin bu sayısına almayı doğru bulduk. Hem de çizgi-roman olarak. Yine hepinizin çok iyi tanıdığı Ateş Aydemir ağabeyiniz de resimleri çizdi.

Ülkemizin ünlü yazarlarında Adnan Özyalçıner de sizin için bir öykü yazdı. Öykünün adı: "Yeşil Elli Kız." Ayrıca bu nefis öyküyü bize Mehmet Sönmez iki güzel resimle süsledi.

Hale Kuntay ablanız sizin için yeni bir "Zehra Ablam ve Ben" yazdı. Küçük Fehmi'nin eve giren hırsızı, ablasıyla birlikte nasıl yakaladığını (!) zevkle okuyacaksınız.

"Albay Hepalbay ve Küçükdiş"in bu sayıdaki serüveninde acaba neler oluyor? Kuşkusuz, general olmak için uğraşan albay, yardımcısı Yüzbaşı Dörtgöz'le yeni bir oyun yapacaklar ama, Kızılderililerin büyük şefi Durgunboğa da, adı gibi durgun olmayacak herhalde...

Sevgili Çocuklar, "KUMBARA" derginize yazacağınız mektupları bekliyoruz. Eleştirilerinizi ve isteklerinizi bize iletmekte gecikmeyiniz, bunlardan kuşkusuz çok yararlanacağız.

Sevgi ve esenlik dileklerimizle... Sağlıcakla kalınız.

"KUMBARA"

Kumbara

Ayda bir yayınlanır
Kasım 1978/Sayı: 2

Türkiye İş Bankası A.Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü adına
Sahibi : Necat TÜNCE

Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni : Tuna AKAN

ONK Ajansı tarafından hazırlanan bu dergi, imzaları olan yazar ve sanatçıların dışında, AKCALI Kezban (Genel), MORAN Adli (Genel-Denektaşı), MADEN Said (Grafik), VERSAN Kemal Aziz (Pul), YAHYA Haluk (Plak), TÜRKALİ Deniz (TV - Sinema), ALAKUŞ Emin (Dizgi), ÖNAL Orhan (yazı) ve AYDEĞER Gürsel (Düzeltme)'nin emekleriyle oluşmuş ve VEB OFSET İLERİ MATBAACILIK A.Ş. tesislerinde basılmıştır.
(1 Kasım 1978)

Adres :

KUMBARA Dergisi
Türkiye İş Bankası A.Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Atatürk Bulvarı, 191
Kavaklıdere - ANKARA

Kapak Resmi: Yalçın DAĞLI

ADNAN ÖZYALÇINER

Yeşil elli kız

Özyalçıner, 1934'de İstanbul'da doğdu. İstanbul Erkek Lisesi'ni bitirdi. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümü'nde okudu. Askerliğini yedek subay öğretmen olarak yaptı. Yaşamını düzelticilik yaparak kazanmakta olan Özyalçıner evli ve iki çocuğu vardır.

İlk hikayesini 1953'de yayımlayan Özyalçıner, 1964 ve 1978'de Sait Faik Hikaye Armağını'nı kazandı. "Yağma" ile 1972 Türk Dil Kurumu Hikaye ödülünü aldı. Yayımlanmış eserleri arasında "Panayır'ı, "Yıkım Günleri"ni sayabiliriz.

Özyalçıner'in çocuklar için yazdığı "Kırmızı Çini Kase"den başka, bir de "Garip Nasıl Okuyacak" adlı çocuk romanı vardır.

Bir zamanlar ülkenin birinde yoksul ama mutlu bir karı - koca yaşıyordu. İkisi de çok iyi insanlardı. Tek üzüntüleri çocuksuz oluşlarıydı. Çocukları olsaydı mutluluklarına son olmayacaktı. Ama ne yapsalar olmuyordu.

Bu karı - kocanın oturdukları evin yanında bir çeşme vardı. Kadın, her sabah çeşmeden su doldururdu.

Yine böyle bir sabah kovalarını doldururken yaşlı bir kadınla karşılaştı. Kocakarı hemen söze girişti:

— Bu ıssız saatlerde su doldurmaya geldiğine göre bir derdin olmalı senin. Derdin neyse söyle bana.

Kadın, kocakarıya yüreğini yakan derdi olduğu gibi sayıp döktü. Kocakarı, o zaman, koynundan kıpkırmızı bir elma çıkarıp gösterdi.

— Çocuğunuzun olması için bunun yarısını sen, yarısını kocan yiyecek, dedi. Yalnız bir şartım var. Çocuk onüç yaşına gelince onu bana vereceksiniz. Nasıl, razı mısın?

Kadın, ileri sürülen şartı düşünmeden kabul etti. Elmayı alıp eve gitti.

Gerçekten kocakarının dediği oldu. Karı-kocanın elmayı yemelerinden dokuz ay sonra güzel mi güzel bir kızları oldu. Kız, büyüdü. Büyüdükçe güzelleşti. Bu arada kocakarının ileri sürdüğü şart da unutulup gitti.

Kız, onüçüne bastığı gün, çeşmeden su doldururken kocakarı karşısına dikildi. Kıza,

— Annene söyle verdiği sözü yerine getirmenin zamanı geldi, dedi.

Söylemeyi unutmasın diye de kıza bir çimdik attı. Kız, eve dönünce unuttu olanları. Annesine bir şey söylemedi. Ertesi sabah kocakarı ile yine karşılaştı. Kocakarı aynı sözleri söyleyip kıza bir çimdik attı. Kız, yine unuttu annesine söylemeyi. Bu böyle yedi sabah sürdü. Sekizinci sabah, kız yıkanırken annesi orasındaki burasındaki morartıları sordu. Kız, o zaman, olanları hatırlayıp annesine anlattı. Annesi de kızına olacakları söyledi. Akşama kadar ikisi de karşılıklı ağlaştılar. Akşamüstü kocakarı gelip kızı evden aldı. Yol boyunca sürükleye sürükleye kentin dışına çıkardı.

Ondan sonra gece demeden, gündüz demeden uzun süre yol aldılar. Gide gide bir bölgeye vardılar. Burada sarp kayalıklar geçit vermiyordu. Kayalıkların en yükseğinin üstünde görkemli bir saray vardı. İşte bu saraya geldiler. İçerde kimseler yoktu. Bomboş koridorlarla birbirine açılan odalardan geçtiler. Kocakarı geçtikleri her kapıyı kilitliyordu. Sonunda geniş bir salona vardılar. Salonun ortasında bir karyola vardı. Topuzları som altındı. İpek kumaşlarla bezeliydi. Ama içinde gövdesi yaradan görünmeyen biri yatıyordu. Her yanından kan ile irin sızıyordu.

Kocakarı, kıza, görevinin yaralıya bakmak olduğunu söyleyip odada onu yalnız başına bırakarak gitti. Kapıyı da üstüne kilitledi.

Kız, ne yapacağını bilmiyordu. Hasta, gözü kapalı ölü gibi yatıyordu. Yalnız yüzünde yara yoktu. Yüzünden genç, güzel bir delikanlı olduğu anlaşılıyordu. Kızın elinden gelen bir şey yoktu. Delikanlı, göz göre göre ölüp gidecekti. Arkasından kendi de belki aynı biçimde yaralara belenip ölecekti. Yazık değil miydi ikisine de? Gençliklerine doyamadan ölüp gideceklerdi. Delikanlının baş ucunda çaresizlikten ağlamaya başladı.

Kızın gözlerinden süzülen iki damla gözyaşı delikanlının yanaklarına değdi. Değer değmez de kor ateş olup yüreğini dağladı. Oğlan, gözlerini yarı yarıya araladı. Halsizce gülümsedi kıza. Başına gelenleri kesik kesik anlattı. Kendisi bu ülkenin padişahıydı. Dadısı olan kocakarı onu bu duruma sokup oğlunu tahta çıkarmıştı. İyileşmesi için tek bir çare vardı. Bahçedeki havuzdan su alınıp yaraları yıkanacaktı. Ama kapılar kilitliydi. Kız, o zaman pencereden inebileceğini söyledi. Oradan bir urgan sarkıtıp bahçeye inip çıkabilirdi. Delikanlı buna çok sevindi. Su dolduracağı ibriği gösterdi. Aşağı inmek için gece yarısını bekleyecekti. Tam gece-

nin yarısında bir ak kuş gelip havuzda yıkanacak, havuzdan kapkara olup çıkacaktı. Ardından kara bir kuş gelip havuza girecek, o da aklanıp çıkacaktı. İşte ibriği o zaman doldurması gerekiyordu. Ama hiçbir yeri suya değmemeliydi. Yaraları bu suyla yıkanacaktı. Yedi kez yinelenecekti bu.

Kız, delikanlının bütün dediklerini bir bir yerine getirdi. Altı gece bu böyle sürdü. Yedinci gece suyu doldururken eli

suya değdi. Değer değmez de yemyeşil oldu. Ne yapılsa çıkmayacak bir lekeydi.

Her zamanki gibi ipten tırmanarak su dolu ibriği delikanlının yattığı yere çıkardı. Ama orada kocakarıyla kızı bekliyordu onu. İbriği hemen elinden aldılar. Delikanlının baş ucuna kocakarının kızı geçti. Onu da kocakarı aşağı indirip sabahleyin oradan geçen bir kervancıya köle olarak sattı.

Delikanlı kendine geldiğinde dadısı kocakarı ile çirkin kızını buldu baş ucunda. Kendisine günlerce bakan kızın ne olduğunu sordu. Kocakarı onun ahlaksız bir kız olduğunu, bu sabah bir kervancıyla kaçtığını söyledi.

—O ahlaksızın yerine benim kızımla evlenirsen senin için daha iyi olur, dedi. Kızımla evlenirsen oğlum hemen tahttan çekilecek, sen de yeniden ülkenin başına geçebileceksin. Anlaştık mı?

Genç padişah, bu durum karşısında kocakarının isteğine boyun eğmek zorunda kaldı. Ama kendisine bakan kızı unutamadığı, ne pahasına olursa olsun onu yeniden bulmak istediği için şöyle bir şart koştu.

— Düğün günümde ülkemdeki herkes önümden geçecek. Ondan sonra nikâh kıyılacak.

Kocakarı bunda bir kötülük sezmediğinden padişahın ileri sürdüğü şartı kabul etti.

Düğün çağrısı ile birlikte padişahın isteği bütün ülkeye duyuruldu. Başkente akın akın insanlar gelmeye başladı. Herkes, padişahın önünden geçiyordu. Padişah, kendisine uzatılan ellere uzun uzun bakıyordu. Amacı, yaralarını iyileştiren kızı bulmaktı. O elleri bir bakışta tanırdı. Yumuşak, sıcak, incecikti onlar. Tüy gibi de hafif.

Ellere bakarken başka bir şey dikkatini çekti padişahın. Kimi eller, pespembe, yumuşacık, tombul tombuldu. Bunların hepsi de kentlilerin, varlıklıların, sarayın çevresinden ayrılmayan soylu kişilerin elleriydi. Bu adamlar, karşısında pişmiş kelle gibi sırıtan, iki büklüm dalkavuk kişilerdi. Ötekilerin elleriyse nasırlıydı, çatlak çatlaktı. Şimdiye dek hiç böyle el görmemişti. Belki de dikkat etmemişti. Bu eller, kadın olsun, erkek olsun, zayıf ve kemikliydi. Ama ötekilere göre iriydiler. Kendileri de güleç insanlardı, ama sırıtmıyorlardı. İki büklüm olmuyorlardı karşısında. Saygıda da kusur ettikleri yoktu. Bunların hepsi işçiler, köylüler, ırgatlardı. Anlaşılan şu sırıtkan, çıtkırıldım, dalkavuk kılıklı heriflerin yanında çalışıyorlardı. Bütün işleri boğaz tokluğuna onlara gördürüyorlardı bunlar. Kendileri ellerini sıcak sudan soğuk suya sokmadıklarından pembe, yumuşak ve tombul kalıyordu onların elleri.

Padişah, bu haksızlığın düzeltilmesi için vezirlerine buyruk verdi. Padişahın bu sert buyruğu bütün hazır yiyicileri tir tir titretti. Karşısında daha çok titrememeleri için alandan kovdurdu hepsini.

Ellerindeki bu açık seçik ayrım, padişahın aklını başına getirdi. O kendini kurtaran kızı yanlış kişilerin arasında arıyordu. Onun için, önünden, çalışan kadınların geçirilmesini buyurdu. Gördüğü eller, bulaşıktan, çamaşırdan, soğan doğramaktan buruş buruştu. Soluk renkliydi. Uzatılan el, çamaşırdan, bulaşıktan kıpkırmızıydı. Haşlanmış gibi. Kızın üstü başı düzgün değildi. Giysileri yırtılmış, kirlenmişti. Ama yüzü çok güzeldi. Padişah, kızdan öteki elini de uzatmasını istedi. Kız, korka korka elini arkasından çıkarıp öne doğru uzattı. Padişah, bu eli görür görmez yerinden fırladı. Çünkü bu el yemyeşildi. Kız, onun için göstermeye utanmıştı. Padişahın aradığı kız, bu yeşil elli kızın ta kendisiydi. Hemen kızı tahtına alıp yanına oturttu. Halka dönerek,

— İşte beni de, sizi de kurtaran ülkemizi barış ve mutluluğa kavuşturacak olan aradığım kız buydu, dedi.

Bütün bunlar olurken kocakarıyla kızı bir köşeye sinmiş korkudan titriyorlardı. Padişah, kollukçulara onları tutuklamalarını söyledi. Hemen de sınır dışı edileceklerdi. Bu arada kızın annesiyle babası çağırtıldı. Padişah, kızlarıyla evlenmek için onlardan izin istedi. Bundan böyle saraya yerleşmelerini söyledi. Genç kız, ülkenin kraliçesi oldu. Böylece, o güne dek, bütün çekilenler unutuldu. Ülke görülmedik bir mutluluğa kavuştu. Herkesin mutlu olduğu bu ülkede onlar da ömürlerinin sonuna dek mutlu oldular. Genç kraliçe, padişaha, biri oğlan biri kız mutlu çocuklar doğurdu.

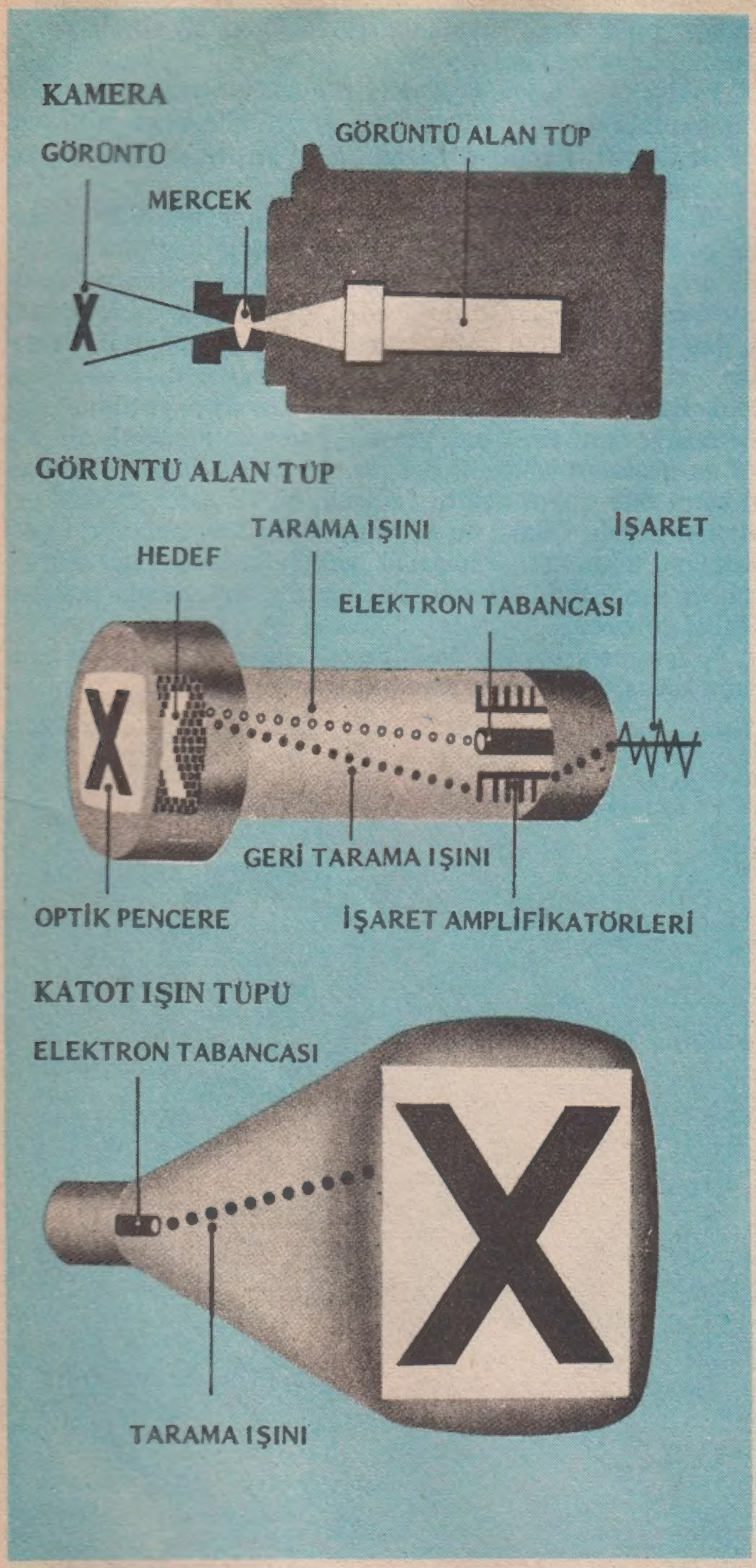

GÖKTEN GELEN RESİMLER

Televizyon alıcısı yardımıyla dünyanın bir ucundaki olayı anında izleyebiliyoruz. Acaba bu akılalmaz olay nasıl gerçekleşiyor...

Küçük Ayça şarkı söylüyor, Lorel-Hardi güldürüyor, güzel manken bir çamaşır tozu tanıtıyor. Evlerimizde oturmuş, bu kişileri televizyonlarımızda izliyoruz. Böyle bir şeyin nasıl oluştuğunu hiç merak etmiş miydiniz? Bunu anlayabilmek için, resimlerin bize nasıl, ne biçimde iletildiğini bilmemiz gerekiyor.

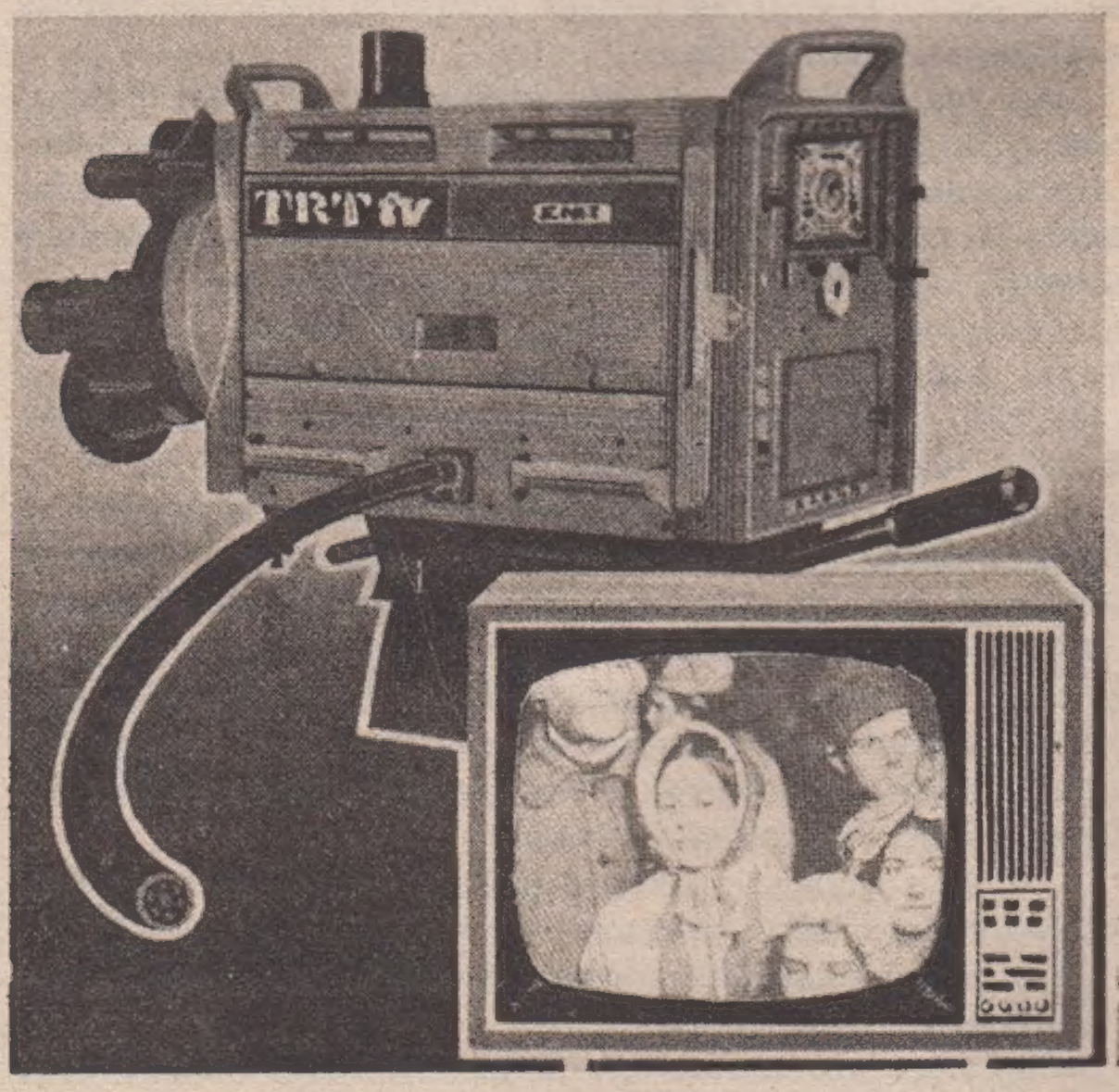

Ali ERENUS

GÖK

Yarıldı birden gök
Çıkardı başını kırmızı bir karınca
Baktı göğe sevgiyle
Bütün bitkilerin yağmura saygısı vardı
Tane tane yıkandılar
Arkadan bir gök kuşağı
Sardı dünyayı sevgiyle.

ALİ ERENUS—Ağustos 1968 doğumlu. Beşinci sınıf öğrencisi. Okul dönemi öncesi şiir yazmaya başlamış, bugüne değin şiir çalışmalarını sürdürüyor.

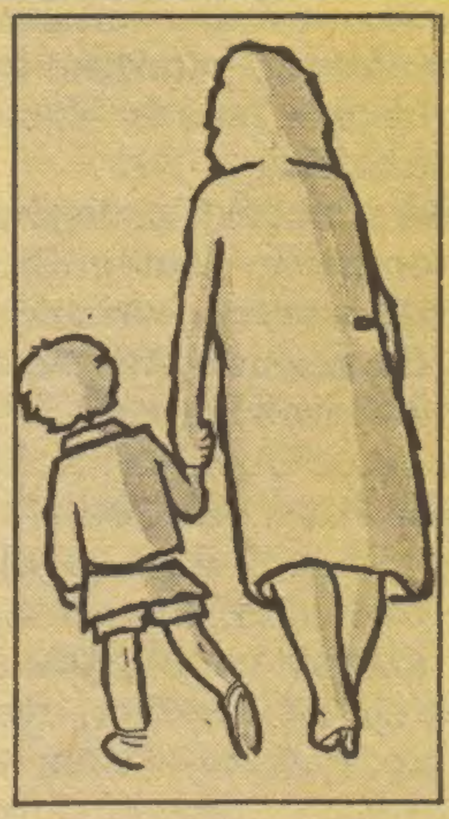

ANNE

Yaklaş bana anneciğim
Birlikte güçlü olacağız
Ey dünyadaki bütün anneler
Size sesleniyoruz
Yaklaşın çocuklarınıza

Konuş benimle anneciğim
Benden çekinme sakın
Ey dünyadaki bütün anneler
Size sesleniyoruz
Konuşun çocuklarınızla

Televizyon kamerası (solda üstte) merceğinin gerisinde bir işaret levhası vardır. Bu levhaya "hedef" de denir. Hedef, her biri ışığa karşı duyarlı minik noktalarla örtülü bir yüzeydir. Mercek, bir nesne üzerine ayarlandığında, nesneden gelen ışık hedefin üzerine düşer. Hedef üzerindeki her nokta elektrik yüklenir. Işığın aydınlatma gücüne orantılı olarak elektrik yüklenmesi güçlenir ya da azalır.

Böylece nesne, kamera gözüne göre siyah-beyaz-gri noktalar örneği oluşturur.

Yandaki, görüntü alan tüpte de görüldüğü gibi, bir elektron ışını işaret levhasını bir öne bir geriye tarar. Işın, her öğeye çarptığında, bir elektriksel uyartı televizyon vericisine iletilir.

Vericinin içinde, yani resim toplayan kontrol setinde ikinci bir elektron ışını (altta) floresan perdeye yönelir. Floresan perde, resim tüpünün iç yüzeyini oluşturur ve hareketi tekrarlar.

Şimdi etki tersine dönmüştür ve gelen her elektriksel uyartı perde üzerinde parlak bir nokta yaratır.

Bu oluşumun inanılmaz hızına dayanarak, gözlerimiz televizyon ekranında sürekli olarak hareket eden resimler görür. Gerçekte ise, her tamamlanan taramanın bitimi ve başlangıcı arasında ekran bomboştur. Çünkü bizler, birbiriyle bağlantısı olmayan durağan resimlerin hızlı bir geçidini izlemekteyizdir.

Her resim büyük bir hızla yerini başka bir resme bırakır. Bu arada bize görünen nesnelerin durumu da her resimde birbirinden pek az değişiktir. Bu yüzden, biz, ekrandaki insanların hareket ettiklerini görüyoruz sanarız.

Yandaki çizimler, X harfinin nasıl iletildiğini göstermektedir. Altta ise, bir TV resmini oluşturan nokta düzenini veren diagram yer almaktadır.

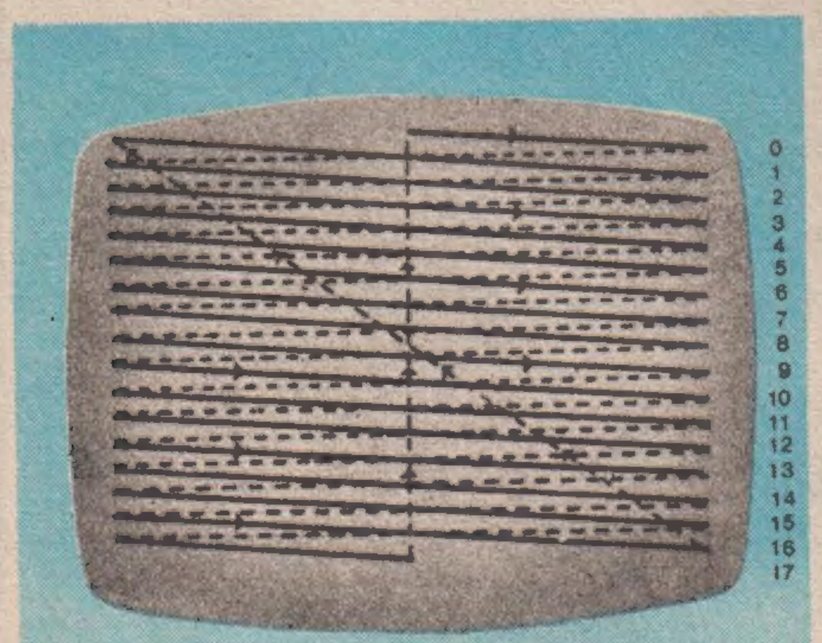

TARAMA ÖRNEĞİ

DENEKTAŞI Bunları biliyor musunuz?

1. Atatürk 10 Kasım 1938 günü yaşama gözlerini yumdu. Türk ulusunun kurtarıcısını o acılı gün yitirdiğimiz zaman saatler kaçı gösteriyordu?

2. Atatürk'ün tabutu, 10 Kasım 1953 tarihinde büyük bir törenle Anıt - Kabir'e yerleştirilmeden önce geçici olarak nerede korunuyordu?

3. 30 Ağustos 1922 günü Türk ordusunun zaferiyle sonuçlanan ve Atatürk'ün başkomutanlığıyla başarılan savaşın adı nedir?

4. 30 Ağustos 1922'de düşman yenilmiş, savaş kazanılmıştır. Ama Atatürk düşmanın peşini bırakmamak kararındaydı. Düşmanların hepsi denize dökülmeliydi. İşte bu amaçla Atatürk 1 Eylül 1922'de Türk ordularına tarihsel buyruğunu verdi. Bu ünlü buyruğu anımsadınız mı?

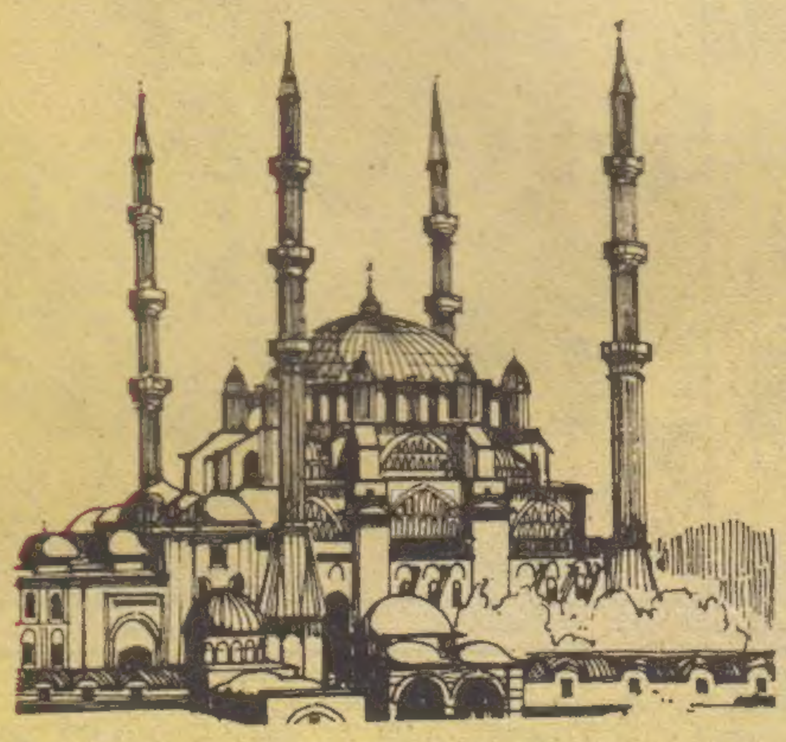

5. Edirne'deki Selimiye Camisi için Mimar Sinan "Ustalık dönemimin yapıtıdır" demişti. Türk mimarlığının en güzel yapıtlarından biri olan bu cami kaçıncı Selim adına yapılmıştır?

6. Kanatları yoktur. Çok hızlı dönen büyük bir pervanesi vardır. Bu sayede de dikey olarak havalanır ve yere iner. Başka bir motor sayesinde istediği yere yönelebilir. Bu aracın adını anımsadınız mı?

7. Eski İskandinav korsanlarına "Normanlar" adı da verilirdi. Bu adamlar büyük ahşap teknelerle denizleri dolaşırlardı. Bu korsanlar teknelerinin pruvalarına yani ön taraflarına düşmanlarını korkutmak amacıyla ağaçtan bir ejderha heykeli eklerlerdi. Bu Normanlara özellikle ne ad verilir?

8. Bursa'da doğan ve 1421 yılında ölen Süleyman Çelebi, Yıldırım Beyazıt'ın imamıydı. Süleyman Çelebi, Yıldırım'ın ölümünden sonra Edirne'de Emir Süleyman'ın sarayında imamlık yaparken ünlü dinsel yapıtını tamamlamıştır. Günümüzde de çok okunan ve ezberlenen bu yapıtın adı nedir?

9. Fizikte gerilimin değerini değiştiren elektrik makinesinin adı nedir?

10. İki büyük ada grubundan oluşan Yeni Zelanda hangi kıtanın Güney doğusunda yer alır?

11. Ressam, heykelci, mimar ve ozan Buonarotti Michelangelo 1475'te Caprese'de doğdu. 1564'te öldü. Ünlü yapıtları arasında Davut ve Musa'nın heykelleri, Medici'lern gömütü, Sikstin Kilisesinin freskleri bulunan bu büyük sanatçı hangi ulustandır?

12. 60 sayısı aşağıdaki Romen rakkamlarından hangisinin karşılığıdır?
a— DX b— IXI c—LX

13. Grip hastalığı kronik midir? irüsten ileri gelen bir hastalık mıdır? Yoksa mikroplardan olan bir hastalık mıdır?

14. Sanat tarihimize Levni adıyla geçen ve asıl adı Abdülcelil Çelebi olan büyük sanatçımız 18. yüzyılda Türk resim okulunu yaratan bir sanatçıdır. Levni özellikle resmin hangi dalında ün kazanmıştır?

15. Meksika'da bulunan Popocatepetl aşağıdaki üçünden hangisidir?
a— Dağdır
b— Yanardağdır
c— Göldür

16. 1782 - 1840 yılları arasında yaşıyan İtalyan bestecisi Niccolo Paganini aynı zamanda o dönemin en büyük piyano virtüozuydu. Bu cümledeki büyük yanlışı bulabilir misiniz?

17. Tahıllar ya da pancarlar ambarlarda korunurlar. Bu ürünler böyle bir yerde filizlenmezler ve kışın sertliğindn etkilenmezler. Bu ambarları tanımlayan yabancı sözcüğü biliyor musunuz?

BORAZAN ÇAVUŞ

Yazan:
AZİZ NESİN

Resimleyen:
ATEŞ AYDEMİR

BURHANİYE'Lİ MEHMET OĞLU İSMAİL, 1893 YILINDA DOĞDU. YİRMİ YAŞINDA ASKERE GİTTİ. BİR YILLIK ASKERKEN BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI PATLADI. BU SAVAŞTA TÜRK ORDUSU SEKİZ CEPHEDE SAVAŞIYORDU... İSMAİL'İN DİKİLİ'DEKİ BİRLİĞİ SÜVEYŞ CEPHESİNE GÖNDERİLDİ. BİRLİĞİ ÇÖLLERDE DÜŞMANLA SAVAŞTI. SÜVEYŞ KANALINDA KÖPRÜ KURUP, MISIR'A GEÇECEKLERDİ... İSMAİLİYE DENİLEN YERDE KÖPRÜ KURULDU, AMA GEÇEMEDİLER...

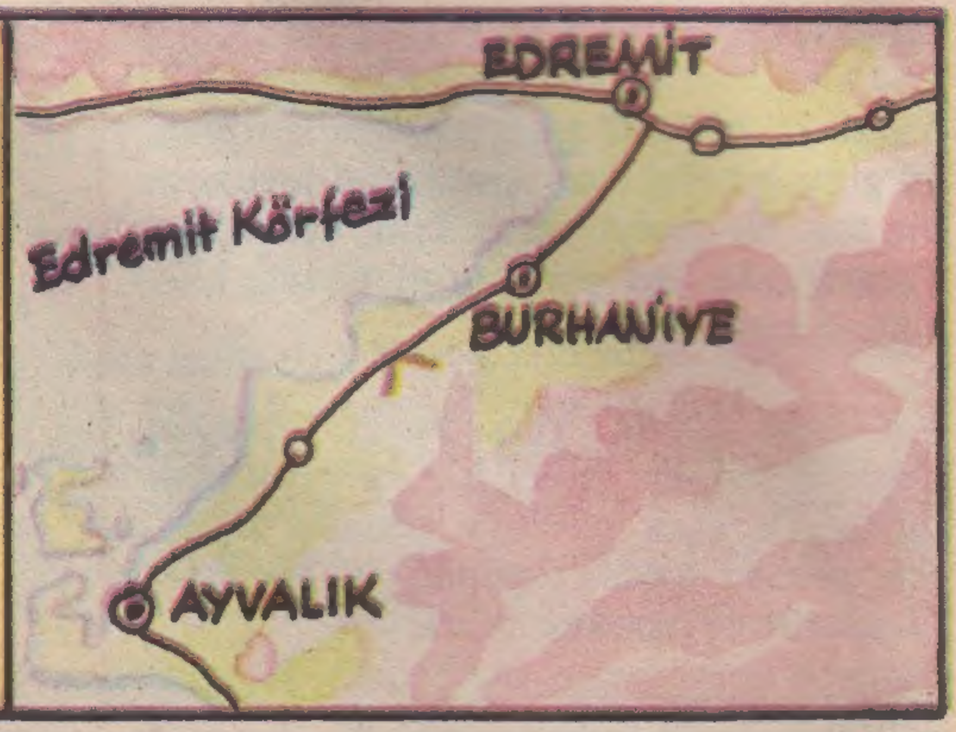

ARKADAŞLARININ ÇOĞU ORADA ŞEHİT OLDU...

SONRA BİRLİĞİYLE ÇANAKKALE SAVAŞINA GÖNDERİLDİ...

İSMAİL'İ BORAZANLIĞA AYIRDILAR. MUSA ONBAŞIDAN BORU ÇALMAYI ÖĞRENDİ. KISA ZAMANDA ÜNLÜ BİR BORAZAN OLDU...

ÖYLE GÜZEL O DENLİ UZAKLARDAN DUYULAN BORU ÇALIYORDU Kİ.. HELE HÜCUM BORULARI ÇOK ÜNLÜYDÜ...

İKİ KEZ YARALANDI, İYİLEŞTİ...

1918'DE SAVAŞ BİTTİ, YENİLMİŞTİK. İSMAİL DE BURHANİYE'YE DÖNDÜ...

ARADAN ÇOK GEÇMEDİ, YUNAN ORDUSU 1919 YILININ 28 MAYIS ÇARŞAMBA GÜNÜ AYVALIK'A GİRDİ. AYVALIK'TAKİ 172. ALAY KOMUTANI ALİ BEY "ÇETİNKAYA" VE EDREMİT KAYMAKAMI HAMDİ BEY KURTULUŞ SAVAŞIMIZIN İLK ÖRGÜTLERİNİ KURDULAR. İSMAİL DE SAVAŞMAK İÇİN GÖNÜLLÜ YAZILDI. BORU ÇALIŞI O DENLİ ÜNLÜYDÜ Kİ ONA HERKES "BORAZAN ÇAVUŞ" DEMEYE BAŞLADI...

KÜÇÜK MÜFREZESİYLE DÜŞMAN HATLARI GERİSİNE BASKINLAR DÜZENLİYORDU...

TATARİTATİTARİTA

DAN!

DAN! DAN!

AAAH!

DAN! DAN! DAN! DAN! DAN!

SAYICA VE SİLAHCA ÜSTÜN DÜŞMANI 13 AY OYALADILAR. SALDIRIYA GEÇMELERİNE ENGEL OLDULAR...

TELGRAF TELLERİNİ KESİN!..

30 HAZİRAN 1922 ÇARŞAMBA GÜNÜ DÜŞMAN BURHANİYE'YE GİRDİ. AYDINLARI TUTUKLAYIP HALKI BASKI VE ZÜLÜMLE İNLETMEYE BAŞLADI...

O KARA GÜNLERDE BORAZAN, ÇAVUŞ, BÜTÜN KUVAİMİLLİYECİLER GİBİ, DÜŞMANA KARŞI DİRENİYOR, SIK SIK BASKINLAR VERİYOR, SABOTAJLAR YAPIYORDU.

DAN! DAN! DAN!

BU ZAMAN İÇİNDE HAZIRLIKLARINI TAMAMLAMIŞ OLAN MUSTAFA KEMAL KOMUTANLIĞINDAKİ TÜRK ORDUSU 26 AĞUSTOS SABAHI BÜYÜK TAARRUZA BAŞLADI. BOZGUNA UĞRAYAN DÜŞMAN KAÇIYORLAR GEÇTİKLERİ HER BUCAĞI, İLİ, İLÇEYİ YAKIP YIKIYORLARDI.

7 EYLÜL GÜNÜ BURHANİYE'DEKİ DÜŞMAN KOMUTANI TÜRKLERİN SAAT ONALTIDAN SONRA EVLERİNDEN ÇIKMALARINI YASAKLAMIŞTI. EVİNDEN ÇIKAN VURULACAKTI. ÇÜNKÜ O GÜN ÇEKİLMEKTE OLAN DÜŞMAN KOLORDUSU BURHANİYE'DEN GEÇECEKTİ...

BUNUN BURHANİYE'NİN YAKILIP YIKILMASI DEMEK OLDUĞUNU BİLEN BORAZAN ÇAVUŞ DÜŞMANIN BURHANİYE'YE GİRMESİNİ ÖNLEMEYE KARAR VERDİ...

SAYILARI ÇOK AZALMIŞTI. O GECE GİZLİCE BURHANİYE'NİN KENAR MAHALLELERİNE GİRİP MEVZİLENDİLER...

DÜŞMANIN BURHANİYE'YE YAKLAŞTIĞINI GÖRÜNCE BORU ÇALMAYA BAŞLAYACAĞIM. BORU SESİNİ DUYAR DUYMAZ ATEŞ AÇACAKSINIZ..

BORAZAN ÇAVUŞ EV EV DOLAŞTI, HALKI UYARDI...

BORU SESİNİ DUYUNCA HEP BİRLİKTE BAĞIRACAKSINIZ.

SİLAHINIZ VARSA ATEŞ EDECEK, HAYKIRACAKSINIZ.

O GECE BORAZAN ÇAVUŞ HANAY CAMİNE GELDİ....

MİNAREYE TIRMANDI..

DÜŞMANIN GELECEĞİ YOLU GÖZETLEMEYE BAŞLADI...

HERKES HEYECANLA DÜŞMANI BEKLİYORDU...

SABAHA KARŞI DÜŞMAN GÖRÜNDÜ. BORAZAN ÇAVUŞ YAKLAŞMALARINI BEKLEDİ.

BU ÖNCÜ BİRLİĞİYDİ...KASABAYA 2 KM. YAKLAŞMIŞLARDI...

İSTİKLÂL DİYE HÜCUM BORULARI ÇALDIĞI DUYULMAYAN KALMADI...

TA TATATİTARATARİTARİİ

DANI DANI DANI

DANI DANI DANI TARATATATARA

HÜCUUM

HAYDAA!!

PUSUYA DÜŞTÜK, GERİYE!..

TARATATARATAŞA

DANI! DANI DANI!

BURHANİYE'DE ÇOK GÜÇLÜ BİR TÜRK ORDUSU OLDUĞUNU, BASKINA UĞRADIĞINI ZANNEDEN DÜŞMAN BİRLİKLERİ BURHANİYE'YE UĞRAMAKTAN VAZGEÇTİ. ALABİLDİĞİNE KAÇARAK EDREMİT'İN YOLUNU TUTTU.

BÖYLECE BORAZAN ÇAVUŞ BURHANİYE'Yİ DÜŞMANIN YAKIP YIKMASINDAN KURTARDI...

O GÜN 1922 YILININ 8 EYLÜL BURHANİYE'NİN KURTULUŞ GÜNÜDÜR. BORAZAN ÇAVUŞ SAVAŞTAN SONRA GEÇİMİNİ SAĞLAYABİLMEK İÇİN, BİR SÜRE KIR BEKÇİLİĞİ YAPTI. DAHA SONRA BURHANİYE'DE TEMİZLİK İŞÇİLERİ ÇAVUŞLUĞU YAPTI. MALI MÜLKÜ YOKTU. SAVAŞTAN SONRA DÜŞMANDAN KALAN MALLAR DAĞITILIRKEN ONA DA VERMEK İSTEDİLER, ALMADI.

BİZ ARKADAŞLARIMIZLA NE YAPTIKSA ÖZ YURDUMUZ İÇİN YAPTIK. BİR KARŞILIK UMMADIK. MAL MÜLK İÇİN DÜŞMANLA SAVAŞMADIK.

ATATÜRK ve İŞ BANKASI

Tarihi bir gün: Atatürk Türkiye İş Bankası Yenicami şubesini ziyaretten sonra bankadan ayrılıyor. Yanında o günkü Banka Genel Müdürü Celal Bayar görülüyor. (Fotoğraftan esinlenerek yağlıboya tablo haline getiren: Yaşar Çallı)

Kurtuluş Savaşı sonrası, Atatürk ekonomik bağımsızlık savaşı için güçlü bir ulusal bankanın kurulmasını istiyordu. Bunun gereğini 18 Şubat 1923 tarihinde İzmir İktisad Kongresini açarken belirtmişti. Vermiş olduğu emirle bankanın kuruluş hazırlıkları çok kısa sürede tamamlanmıştı. Atatürk, Türkiye İş Bankası'nın 26 Ağustos 1924 günü kurulmasını istedi ve gişeler, dört gün sonra 30 Ağustos Zafer'i yıldönümünde halka açıldı. Bankanın açılış töreni bir başka anlamlı güne alındı; İzmir'in kurtuluşunun ikinci yıldönümüne, 9 Eylül 1924 gününe denk getirildi. Bunlar raslantı değildi. Gazi Mustafa Kemal, şimdi de, tıpkı "Büyük Zafer"e ulaştıran "Büyük Taarruz" gibi ... ekonomi özgürlüğü savaşına giriyordu. Bugün, ülke ekonomisinde olağanüstü önemli bir yeri olan Türkiye İş Bankası var oluşunu; işte bu savaş sonucu elde edilen zafere borçludur.

Atatürk, Türkiye İş Bankası'nın Onuncu Yıl Sergisinde.

"İş Bankası Kurumu, Türk Cumhuriyet tarihinde ekonomi bakımından başlıbaşına yer alacaktır. Bu kurum, naçiz bir servetin bile ekonomik hayatta fert menfaatlerine hasrolunmayıp ulus menfaatine hasredilmesinden çıkabilecek olan büyük neticeleri, az bir zamanda ve bahusus yepyeni bir devlet kuruluşunun türlü inkilap güçlükleri içinde alemşümul bir surette fiilen göstermiştir."

26.8.1936
KEMAL ATATÜRK

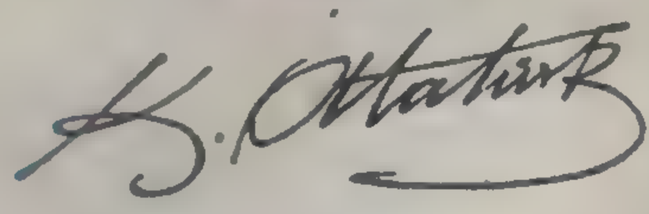

Bugünkü Türkçe karşılığı:

"İş Bankası Kurumu, Türk Cumhuriyet tarihinde ekonomi bakımından başlıbaşına yer alacaktır. Bu kurum, önemsiz bir parasal olanağın bile ekonomik yaşamda kişi çıkarlarına ayrılmayıp ulus yararına bağlanmasından çıkabilecek olan büyük sonuçları, kısa bir sürede ve özellikle yepyeni bir devlet kuruluşunun türlü devrim güçlükleri içinde evrensel bir biçimde somut olarak göstermiştir."

En büyük öğretmen

ATATÜRK

Atatürk, Selanik'te bu evde doğdu. Annesi Zübeyde Hanım, Babası Ali Rıza beydi. İlkokul ve ortaokulu doğduğu şehirde okudu ve daha sonraları Manastır Askeri Lisesine girdi.

Resimler: Cemal BÂKİ

Parlak bir öğrenimden sonra Askerlikte büyük başarılar gösteren Mustafa Kemal, özellikle Çanakkale'yi geçmek isteyen düşmana karşı Anafartalar ve Conkbayırı'nda destanlar yarattı.

"Çocukluğumla ilgili ilk anımsadığım şey okula gitmek sorunuyla bağıntılıdır. Bundan ötürü anamla babam arasında sert bir savaşım vardı. Annem Tanrı'yı övmek ve ona yakarmak için yazılıp makamla okunan koşuklarla okula başlamamı ve mahalle okuluna gitmemi istiyordu. Gümrükte memur olan babam, o zaman yeni açılan Şemsi Efendi'nin okuluna gitmemi ve yeni yöntem üzerine okumamı yeğliyordu. En sonunda babam işi ustaca çözümledi: Önce alışılagelmiş törenle mahalle okuluna başladım. Böylece annemin gönlü yapılmış oldu. Birkaç gün sonra da mahalle okulundan çıktım Şemsi Efendi'nin okulana yazıldım."

Çocukluk anılarından söz ederken Atatürk okula girişini işte böyle anlatır. Çocukların daha iyi anlamaları için anlaştırdığımız bu sözlerden de açıkça anlaşıldığına göre Atatürk daha ilk okula başlarken evrensel uygarlık anlayışına ilk adımını da atmış bulunuyordu.

ATATÜRK 1881 yılında Selanik'te doğdu. Annesi Zübeyde Hanımdır. Babası Ali Rıza Efendi evkaf kâtipliğinde ve rüsumat memurluklarında görevliydi. Eski bir deyim olan rüsumat "gümrük" demektir. Daha sonra Selanik Asâkir-i Milliye Taburunda birinci mülâzim yâni üsteğmen olarak görev alan Ali Rıza Efendi askerlikten ayrılarak kereste ticaretiyle uğraşmaya başladı.

Atatürk'ün asıl adı Mustafa'dır. Küçük Mustafa henüz ilkokuldayken babası ölünce annesiyle birlikte dayısının yanına yerleşmek zorunda kaldı. Dayısı bir köyde oturuyordu. Bu yüzden Mustafa okuldan da ayrılmıştı. Dayısı küçük Mustafa'ya kızkardeşi Makbule'yle birlikte tarla bekciliği yaptırmaya başladı. Ama bu uzun sürmedi. Oğlunun okulsuz kaldığını gören annesi Mustafa'yı Selânik'teki büyükannesiyle teyzesinin yanına gönderdi.

Mustafa Selânik'teki Mülkiye İdadi'sine yazıldı. Ama bu okulda başından geçen kötü bir olay onun oradan ayrılmasına yol açtı.

Atatürk çocukluğunda geçen bu olayı anılarında şöyle anlatır:

"Okulda Kaymak Hafız adında bir öğretmen vardı. Bir gün sınıfımıza ders verirken ben başka bir çocukla kavga ettim. Çok gürültülü oldu. Öğretmen beni yakaladı. Çok dövdü. Bütün vücudum kan içinde kaldı. Büyükannem zaten okulda okumamı istemiyordu. Beni hemen okuldan çıkardı."

O sırada Mustafa'nın annesi Zübeyde Hanım da Selânik'e gelmişti. İçinde askerliğe karşı büyük bir tutku bulunan Mustafa Askeri Rüştiye'ye girmek istiyordu. Ama annesi buna karşıydı, oğlunun asker olmasını istemiyordu. Buna karşın Mustafa gizlice okulun sınavlarına girdi ve kazandı. Böylece Selânik Askeri Rüştiyesi'ne girmiş oluyordu.

Askeri okuldaki öğretmenleri Mustafa'yı çok seviyorlardı. Özellikle matematik derslerinde büyük başarı gösteriyordu. Bazı öğretmenler ona o kadar büyük bir yakınlık gösteriyorlardı ki arkadaşlarıymış gibi davranıyorlardı.

Mustafa matematik öğretmeniyle adaştı. Bu öğretmenin de adı Mustafa.

Yenilmiş ve ülkemiz paylaşılmıştı. Mustafa Kemal yurdu ve ulusu kurtarmak için kararlıydı ve Bandırma vapuruna binerek 19 Mayıs 1919 günü Samsun'a ayakbastı. Milli Kurtuluş savaşı başlamıştı...

En büyük öğretmen
ATATÜRK

Atatürk, Selanik'te bu evde doğdu. Annesi Zübeyde Hanım, Babası Ali Rıza beydi. İlkokul ve ortaokulu doğduğu şehirde okudu ve daha sonraları Manastır Askerî Lisesine girdi.

Resimler: Cemal BÂKİ

Parlak bir öğrenimden sonra Askerlikte büyük başarılar gösteren Mustafa Kemal, özellikle Çanakkale'yi geçmek isteyen düşmana karşı Anafartalar ve Conkbayırı'nda destanlar yarattı.

"Çocukluğumla ilgili ilk anımsadığım şey okula gitmek sorunuyla bağıntılıdır. Bundan ötürü anamla babam arasında sert bir savaşım vardı. Annem Tanrı'yı övmek ve ona yakarmak için yazılıp makamla okunan koşluklarla okula başlamamı ve mahalle okuluna gitmemi istiyordu. Gümrükte memur olan babam, o zaman yeni açılan Şemsi Efendi'nin okuluna gitmemi ve yeni yöntem üzerine okumamı yeğliyordu. En sonunda babam işi ustaca çözümledi: Önce alışılagelmiş törenle mahalle okuluna başladım. Böylece annemin gönlü yapılmış oldu. Birkaç gün sonra da mahalle okulundan çıktım Şemsi Efendi'nin okulana yazıldım."

Çocukluk anılarından söz ederken Atatürk okula girişini işte böyle anlatır. Çocukların daha iyi anlamaları için anlaştırdığımız bu sözlerden de açıkça anlaşıldığına göre Atatürk daha ilk okula başlarken evrensel uygarlık anlayışına ilk adımını da atmış bulunuyordu.

ATATÜRK 1881 yılında Selanik'te doğdu. Annesi Zübeyde Hanımdır. Babası Ali Rıza Efendi evkaf kâtipliğinde ve rüsumat memurluklarında görevliydi. Eski bir deyim olan rüsumat "gümrük" demektir. Daha sonra Selanik Asâkir-i Milliye Taburunda birinci mülâzim yâni üsteğmen olarak görev alan Ali Rıza Efendi askerlikten ayrılarak kereste ticaretiyle uğraşmaya başladı.

Atatürk'ün asıl adı Mustafa'dır. Küçük Mustafa henüz ilkokuldayken babası ölünce annesiyle birlikte dayısının yanına yerleşmek zorunda kaldı. Dayısı bir köyde oturuyordu. Bu yüzden Mustafa okuldan da ayrılmıştı. Dayısı küçük Mustafa'ya kızkardeşi Makbule'yle birlikte tarla bekciliği yaptırmaya başladı. Ama bu uzun sürmedi. Oğlunun okulsuz kaldığını gören annesi Mustafa'yı Selânik'teki büyükannesiyle teyzesinin yanına gönderdi.

Mustafa Selânik'teki Mülkiye İdadi'sine yazıldı. Ama bu okulda başından geçen kötü bir olay onun oradan ayrılmasına yol açtı.

Atatürk çocukluğunda geçen bu olayı anılarında şöyle anlatır:

"Okulda Kaymak Hafız adında bir öğretmen vardı. Bir gün sınıfımıza ders verirken ben başka bir çocukla kavga ettim. Çok gürültülü oldu. Öğretmen beni yakaladı. Çok dövdü. Bütün vücudum kan içinde kaldı. Büyükannem zaten okulda okumamı istemiyordu. Beni hemen okuldan çıkardı."

O sırada Mustafa'nın annesi Zübeyde Hanım da Selânik'e gelmişti. İçinde askerliğe karşı büyük bir tutku bulunan Mustafa Askeri Rüştiye'ye girmek istiyordu. Ama annesi buna karşıydı, oğlunun asker olmasını istemiyordu. Buna karşın Mustafa gizlice okulun sınavlarına girdi ve kazandı. Böylece Selânik Askeri Rüştiyesi'ne girmiş oluyordu.

Askeri okuldaki öğretmenleri Mustafa'yı çok seviyorlardı. Özellikle matematik derslerinde büyük başarı gösteriyordu. Bazı öğretmenler ona o kadar büyük bir yakınlık gösteriyorlardı ki arkadaşlarıymış gibi davranıyorlardı.

Mustafa matematik öğretmeniyle arkadaştı. Bu öğretmenin de adı Mustafa

Yenilmiş ve ülkemiz paylaşılmıştı. Mustafa Kemal yurdu ve ulusu kurtarmak için kararlıydı ve Bandırma vapuruna binerek 19 Mayıs 1919 günü Samsun'a ayakbastı. Milli Kurtuluş savaşı başlamıştı...

O, bizim öğretmenimiz diyor Ali,
O, bütün öğretmenlerin öğretmeni
İnsanca yaşamanın en kısa yolunu
Beyaz tebeşirle çiziyor tahtaya
Bir güneş halinde geçirip Anadolu'nun
içinden

Ceyhun Atuf KANSU
(Atatürk İlkokulu adlı şiirinden)

di. Bir gün öğretmen Mustafa öğrencisi Mustafa'ya: "Bak oğlum, dedi, senin de adın Mustafa, benim de... Bu böyle olmaz... Arada bir ayrıcalık olmalı, bundan sonra senin adın Mustafa Kemal olsun". Çok daha sonraları bütün Türklerin Atatürk'ü olacak olan bu büyük insanın ilk adları o günden sonra Mustafa Kemal oldu.

Mustafa Kemal Askeri Rüştiye'sini tamamladıktan sonra 1895 yılında Askeri İdadi'ye yazıldı. Başarılarını burada da sürdürdü. Okulu iyi dereceyle bitirdi. 13 Mart 1899 tarihinde İstanbul'a gelerek Mekteb-i Harbiye'ye yâni şimdiki Harp Okulu'na girdi.

O dönem Türkler ve Türkiye için baskılı ve karanlık bir dönemdi. Bu baskıyı yaratan, yaşatan ve sürdüren de acımasız bir padişah olan İkinci Abdülhamit'ti. Abdulhamit Türkiye'nin gelişmesine ve özellikle insan hak ve özgürlüğüne karşıydı. İşte Mustafa Kemal böyle bir ortamda siyasal düşüncelere doğru yöneldi. Gizli gizli Namık Kemal'in yapıtlarını okuyordu. Harp Okulu'ndaki üç yıllık öğrenimini tamamladıktan sonra kurmay subay olabilmek için 1902'de Erkânı Harbiye yâni şimdi Harp Akademisi'ne girdi.

11 Ocak 1905 tarihinde kurmaylık hakkını kazanarak Harp Akademisi'ni bitiren Atatürk o günden sonra yaşamı boyunca bütün benliğini vatanının sorunlarına adadı. Bütün eğilimlerini, bütün çabalarını, bütün yeteneklerini bu noktada topladı. Türkiye'nin içindeki ve hem de ülkenin dışındaki düşmanlara karşı amansız bir savaşıma girdi ve bütün atılımlarında başarıdan başarıya geçti.

29 Ekim 1923 günü Türkiye'nin en büyük günüdür. Çünkü o gün Gazi Mustafa Kemal'in önderliğinde Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştu. Ve bu kuruluşla beraber, yepyeni, canlılık dolu bir Türkiye doğmuştu. Türkler artık geleceğe tam bir güvenle bakabilirlerdi. Çünkü tam anlamıyla bağımsızlığa kavuşmuş Türkiye'nin başında Mustafa Kemal vardı. Ve O, Türklere özgürlüklerini ve bağımsızlıklarını kazandıran O büyük kişi, o tarihten sonra ülkenin daha da büyük atılımlara girişebilmesi için Türklerin en büyük öğretmeni olacaktı. Gene o tarihi izleyen yıllarda peşpeşe büyük devrimler oldu. Harf ve Dil devrimleri bunların arasındadır. Büyük Atatürk artık bir öğretmendi. Türklerin en büyük öğretmeniydi. O öğretiyor, Türk halkı öğreniyordu. Ve Türk halkının gizli kalmış büyük yeteneği onun sayesinde iyice ortaya çıkıyor, böylece Türkiye okumuşluğun aydınlığında hem içerde hem de dış ülkelerde büyük bir saygınlığa kavuşuyordu.

"Ulusları kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir" diyen bu En Büyük Öğretmen küçük, büyük, kadın erkek herkese şunu da öğütlüyordu:

"Gerçeği konuşmaktan korkmayınız."

Büyük Ata'nın ölüm tarihini herkes bilir, onu burada yazmayacağız çünkü Atatürk bizim için ölümsüzdür.

Vatan kurtulmuştu, ama yapılacak çok şeyler vardı. Mustafa Kemal'in devrimleri birbirini izledi. Başkomutan, artık başka bir kutsal görev üstlenmişti. Ulusuna öğretmenlik yapmak.

Mustafa Kemal'in ve Türk Ulusun uğraşı sonucu 30 Ağustos 1922 de düşmana karşı kesin zafer kazanıldı. Ordular düşmanı önüne katarak 9 Eylül 1922 günü İzmir'e girdi fakat, savaş bitmemişti...

ATATÜRK ve KASIM ayı

28	Kasım	1893	: Babası Ali Rıza bey'in ölümü.
27	"	1911	: Binbaşı oldu.
25	"	1912	: BOLAYIR'da kurulan MÜREITEP KOLORDU'nun Hareket Şubesi Müdürlüğüne atandı.
7	"	1917	: 2. Ordu komutanlığını kabul etmeyişinden sonra Genel Karargâh emrine alındı.
13	"	1918	: Yıldırım Orduları Komutanlığının kaldırılması üzerine İstanbul'a gelişi.
7	"	1919	: Erzurum milletvekilliğine seçildi.
1	"	1922	: SALTANAT ile HİLAFET'in birbirinden ayrılmasını ve SALTANAT'IN KALDIRILMASINI sağlayışı.
25	"	1925	: Kıyafet Devrimi
30	"	1925	: Tekke ve Zaviye'leri kapatması.
1	"	1928	: Yeni Türk Harfleri Yasası'nın T.B.M.M.-de kabulü.
24	"	1934	: ATATÜRK soyadını aldı.
10	"	1938	: Vefatı.
10	"	1953	: Anıt Kabir'e getirildi.

O, bizim öğretmenimiz diyor Ali,
O, bütün öğretmenlerin öğretmeni
İnsanca yaşamanın en kısa yolunu
Beyaz tebeşirle çiziyor tahtaya
Bir güneş halinde geçirip Anadolu'nun
içinden

Ceyhun Atuf KANSU
(Atatürk İlkokulu adlı şiirinden)

•

...ri. Bir gün öğretmen Mustafa öğrenci... Mustafa'ya: "Bak oğlum, dedi, se... de adın Mustafa, benim de... Bu ...öyle olmaz... Arada bir ayrıcalık ol...alı, bundan sonra senin adın Mustafa ...emal olsun". Çok daha sonraları bü... Türklerin Atatürk'ü olacak olan bu

...ustafa Kemal'in ve Türk Ulusun uğraşı so...cu 30 Ağustos 1922 de düşmana karşı ke... zafer kazanıldı. Ordular düşmanı önüne ...arak 9 Eylül 1922 günü İzmir'e girdi fa..., savaş bitmemişti...

büyük insanın ilk adları o günden sonra Mustafa Kemal oldu.

Mustafa Kemal Askeri Rüştiye'sini tamamladıktan sonra 1895 yılında Askeri İdadi'ye yazıldı. Başarılarını burada da sürdürdü. Okulu iyi dereceyle bitirdi. 13 Mart 1899 tarihinde İstanbul'a gelerek Mekteb-i Harbiye'ye yâni şimdiki Harp Okulu'na girdi.

O dönem Türkler ve Türkiye için baskılı ve karanlık bir dönemdi. Bu baskıyı yaratan, yaşatan ve sürdüren de acımasız bir padişah olan İkinci Abdülhamit'ti. Abdülhamit Türkiye'nin gelişmesine ve özellikle insan hak ve özgürlüğüne karşıydı. İşte Mustafa Kemal böyle bir ortamda siyasal düşüncelere doğru yöneldi. Gizli gizli Namık Kemal'in yapıtlarını okuyordu. Harp Okulu'ndaki üç yıllık öğrenimini tamamladıktan sonra kurmay subay olabilmek için 1902'de Erkânı Harbiye yâni şimdi Harp Akademisi'ne girdi.

11 Ocak 1905 tarihinde kurmaylık hakkını kazanarak Harp Akademisi'ni bitiren Atatürk o günden sonra yaşamı boyunca bütün benliğini vatanının sorunlarına adadı. Bütün eğilimlerini, bütün çabalarını, bütün yeteneklerini bu noktada topladı. Türkiye'nin içindeki ve hem de ülkenin dışındaki düşmanlara karşı amansız bir savaşıma girdi ve bütün atılımlarında başarıdan başarıya geçti.

29 Ekim 1923 günü Türkiye'nin en büyük günüdür. Çünkü o gün Gazi Mustafa Kemal'in önderliğinde Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştu. Ve bu kuruluşla beraber, yepyeni, canlılık dolu bir Türkiye doğmuştu. Türkler artık geleceğe tam bir güvenle bakabilirlerdi. Çünkü tam anlamıyla bağımsızlığa kavuşmuş Türkiye'nin başında Mustafa Kemal vardı. Ve O, Türklere özgürlüklerini ve bağımsızlıklarını kazandıran O büyük kişi, o tarihten sonra ülkenin daha da büyük atılımlara girişebilmesi için Türklerin en büyük öğretmeni olacaktı. Gene o tarihi izleyen yıllarda peşpeşe büyük devrimler oldu. Harf ve Dil devrimleri bunların arasındadır. Büyük Atatürk artık bir öğretmendi. Türklerin en büyük öğretmeniydi. O öğretiyor, Türk halkı öğreniyordu. Ve Türk halkının gizli kalmış büyük yeteneği onun sayesinde iyice ortaya çıkıyor, böylece Türkiye okumuşluğun aydınlığında hem içerde hem de dış ülkelerde büyük bir saygınlığa kavuşuyordu.

"Ulusları kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir" diyen bu En Büyük Öğretmen küçük, büyük, kadın erkek herkese şunu da öğütlüyordu:

"Gerçeği konuşmaktan korkmayınız."

Büyük Ata'nın ölüm tarihini herkes bilir, onu burada yazmayacağız çünkü Atatürk bizim için ölümsüzdür.

Vatan kurtulmuştu, ama yapılacak çok şeyler vardı. Mustafa Kemal'in devrimleri birbirini izledi. Başkomutan, artık başka bir kutsal görev üstlenmişti. Ulusuna öğretmenlik yapmak.

ATATÜRK ve KASIM ayı

28 Kasım		1893	: Babası Ali Rıza bey'in ölümü.
27	"	1911	: Binbaşı oldu.
25	"	1912	: BOLAYIR'da kurulan MÜREFTEP KOLORDU'nun Hareket Şubesi Müdürlüğüne atandı.
7	"	1917	: 2. Ordu komutanlığını kabul etmeyişinden sonra Genel Karargâh emrine alındı.
13	"	1918	: Yıldırım Orduları : Komutanlığının kaldırılması üzerine İstanbul'a gelişi.
7	"	1919	: Erzurum milletvekilliğine seçildi.
1	"	1922	: SALTANAT ile HİLAFET'in birbirinden ayrılmasını ve SALTANAT'IN KALDIRILMASINI sağlayışı.
25	"	1925	: Kıyafet Devrimi
30	"	1925	: Tekke ve Zaviye'leri kapatması.
1	"	1928	: Yeni Türk Harfleri Yasası'nın T.B.M.M.-de kabulü.
24	"	1934	: ATATÜRK soyadını aldı.
10	"	1938	: Vefatı.
10	"	1953	: Anıt Kabir'e getirildi.

Televizyon

KAPTAN NUH VE YÜZEN HAYVANAT BAHÇESİ

Müzikli karton filmlerin en güzellerinden biri dünya TV ekranlarında büyük ilgiyle izleniyor. İngiltere'nin Grana da Televizyonu tarafından hazırlanan ve yarımşar saatlık bölümler biçiminde oluşan bu renkli dizinin adı "Kaptan Nuh ve Yüzen Hayvanat Bahçesi..." Michael Flanders tarafından televizyon için yeni baştan yazılan dizide söz, müzik ve canlı resimlerle Nuh'un Gemisinin efsanesi anlatılıyor. Müziği Joseph Horowitz düzenlemiş dizinin konusu da kısaca şöyle: "Tanrı yeryüzünü ve insanı yaratıyor. Ne var ki, Tanrı yarattığı insanların tutum ve davranışlarından hiç hoşlanmıyor. Çünkü insanlar hep bencil davranışlar içindedirler, durmadan kötülük yapmaktadırlar. Tanrı Eğlenti Kenti diye adlandırılan yerleşme yerine bakıyor bakıyor, iyiler ve güzellikler görmeğe çalışıyor. Ama çirkinlikten ve kötülükten başka bir şey göremiyor. Derken yeryüzü üzerinde tek iyi insanı buluyor. Bu adam Nuh'tur. Bunun üzerine Tanrı insanoğlu denen bütün yaratıkları yok etmeye, Eğlenti Kentini batırmaya karar veriyor. Tanrı yollayacağı sel suları Eğlenti Kentini ortadan kaldıracaktır. Bir tek Nuh selden, Tufandan kurtulacak ve yepyeni, iyi bir dünyanın ilk tohumu olacaktır. Bir gece rüyasında Tanrı, Nuh'a büyük bir gemi yapmasını buyuruyor. Yeryüzünde yaşayan bütün canlılardan birer çifti gemisine almasını söylüyor. Sonra da tufan getirecek yağmurları beklemesini öneriyor Nuh'a. Nuh, karısı ve iki oğluyla hemen işe koyuluyor. Eğlenti Kentinde yaşayan insanlara gelince onlar alay ederek onları izliyorlar..."

KÜÇÜK EV'e ve LAURA'ya tekrar kavuştuk

Büyük küçük herkesin sevgilisi olan "Küçük Ev" dizisine ve onun sevimli kahramanı Laura'ya uzun bir aradan sonra tekrar kavuşmuş bulunuyoruz. Televizyonun satın aldığı yeni serüvenlerde Laura'yı (Melissa Gilbert, 14) ve kardeşlerini bir hayli büyümüş göreceğiz.

kısa, kısa...

✱ Japonlar, bu kez de televizyon reklamlarına el attılar. Teknolojide ön sırayı alırken, TV reklamlarına çıkacak yıldızlara ödedikleri para ile de ilk sırayı tuttular. Ünlü Fransız aktörü Alain Delon, erkek giyimiyle ilgili bir reklam için 75 milyon Yen, bizim paramızla 3.750.000 lira, Italyan aktörü Giuliano Gemma da, 60 milyon Yen, yani 3 milyon TL. almış. Eski Beatle Ringo Star, "Günlük Giyim", saçsız başıyla ün yapan Yul Brynner ise, renkli Fuji filmi reklamları için Japon TV'sine çıkanlardan bazıları.

✱ Avusturalya Televizyonu, oniki yaşından küçükler arasında bir araştırma yapmış. En çok izledikleri programların başında 1. sırayı TATLI CADI alıyor. 3. sırada Çarlinin Melekleri, 7. sırada ise Mağara Devri var.

Plak

AJDA PEKKAN

"YA SONRA/YENİDEN BAŞLASIN"

Müzik dünyasının taçsız kraliçesi Ajda Pekkan, uzun sayılabilecek bir aradan sonra yeni bir 45'likle geliyor müzikseverlerin karşısına. Plağın A yüzünde "Ya Sonra" adlı melodi yer alıyor. Parça Mina'nın söylediği "Giorno" nun Türkçe söylenmiş şekli. İkinci parça ise "Lets Try Once Again'in Türkçesi olan "Yeniden Başlasa". İki melodinin de sözlerini Fikret Şeneş yazdı. Düzenlemeleri ise Norayr Demirci hazırladı. Pekkan iki melodide de klasını ortaya koyuyor. Sanatçı bu plağıyla uzun süre plâk listelerinin üst sıralarında kalacağa benziyor.

NÜKHET DURU

"MELANKOLİ"

İşte herşeyi ile son derece güzel ve ilginç bir Long Play. Nükhet Duru daha önce Mehmet Teoman ve Cenk Taşkan ikilisinin eserlerinden oluşan bir LP ile müzikseverlerin karşısına gelmişti. "Melankoli" adını taşıyan albümde ise daha çok Ali Kocatepe'nin çabaları ve eserleri var. Eurovision Yarışması sırasında ön plana çıkan "Anılar" ve albüme adını veren "Melankoli" ve "Ben Sana Vurgunum" 33'lüğün en güzel parçaları. Diğer melodilerin de hepsi birbirinden güzel. Kısaca şöyle diyebiliriz; "Melankoli" tüm müzikseverlerin koleksiyonlarında bulunması gereken bir yapıt.

Sinema

MAC MILLAN'IN KARISI SİNEMADA BAŞARI KAZANAMADI

"MacMillan ve Karısı" dizisinin bu kadar tutulmasının nedenlerinden biri de Susan Saint-James'di. MacMillan'ın karısını canlandıran sanatçı, diziden ayrılınca, Rock Hudson yalnız kalmış, diziyi "MacMillan" adıyla sürdürmeye çalışmıştı. Ama Susan Saint-James'in yokluğu, diziyi olumsuz yönde etkilemişti.

Susan Saint-James, televizyonda yaptığı üne güvenerek bir film çevirdi. "Haydut Şarkıları" adını taşıyan bu filmde bir şarkıcıyı canlandırdı. Baş rollerini Peter Fonda ile paylaştığı film, seyirciler tarafından hiç beğenilmedi. Susan Saint-James'in sinema için kurduğu hayaller de bir anda yıkılıverdi.

WALT DISNEY'İN YENİ FİLMİ

"Nasıl olur? Walt Disney ölmedi mi?" diyeceksiniz. Evet, çizgi-filmin büyük ustası Walt Disney öleli yıllar oldu; ama kurduğu "Walt Disney Şirketi" hâlâ film yapıyor, sanatçının adını sürdürüyor.

Şirketin son yaptığı film, "Bernard ile Bianca". İki farenin serüvenlerini anlatan kurdele, Amerika'da büyük ilgiyle karşılandı. Şimdi Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde gösteriliyor. Dileriz, bu sevimli filmi biz de görme olanağı buluruz.

Pul

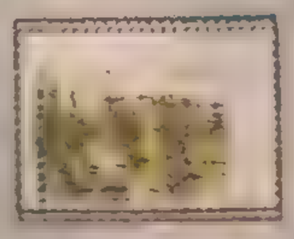

EUROPA (CEPT) ANMA SERİSİ

2 Mayıs 1978 günü EUROPA (CEPT) adı ile iki pul piyasaya sürülmüş ve aynı gün Ankara Posta Merkezinde Özel bir damga kullanılmıştır. Pullardan biri Doğubeyazıt'taki İshakpaşa Sarayını, diğeri ise Anamur Kalesini tasvir etmektedir. Serinin posta değeri 750 kuruştur.

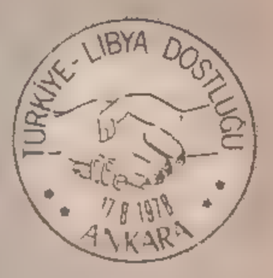

TÜRKİYE LİBYA DOSTLUĞU ANMA SERİSİ

17 Ağustos 1978 günü Türkiye Libya ananevi dostluğu onuruna iki pul piyasaya sunularak aynı gün Ankara Posta Merkezinde Özel bir damga kullanılmıştır. Pullardan biri Ankara'dan diğeri ise Tripoli'den bir görünüşü göstermektedirler. Serinin Posta değeri 750 kuruştur.

RIZA ŞAH PEHLEVİ

Rıza Şah Pehlevi'nin doğumunun 100. Yılı hatırasına 16 Haziran 1978 günü portresini taşıyan pul piyasaya sürülmüş ve aynı gün Ankara Posta Merkezinde özel bir damga kullanılmıştır. Pulun posta değeri 5.— Liradır.

Kitap

UÇUN KUŞLAR UÇUN— Koza Yayınları, Çocuk Kitapları-120 sayfa 20 lira

Yugoslavya'da çoğunlukla Makedonya'da yaşayan Türk Yazarların yapıtlarından derlenen bir öykü kitabı. Kitaba giren her biri birbirinden güzel öyküleri Necati Zekeriya derlemiş, eğitim uzmanı Esat Nermi baskıya hazırlamış.

İlhan Başgöz - ÇIT ETTİ ÇİÇEK AÇTI—Cem Yayınevi, Çocuk Kitapları Arkadaş Kitaplar—88 sayfa—15 lira

Değerli halk bilimcisinin, yıllardır derlediği halk bilmecelerimiz arasından, özellikle çocukların ilgisini çekecek olanları dikkatle ayıklayıp seçtiği ve topladığı kitap. Yediden yetmişe her yaşta insanın elinden bırakamayacağı bu kitapta birbirinden güzel üçyüzü aşkın bilmece var.

Albay HEPALBAY ve KÜÇÜKDİŞ

İŞ SAATLERİNDE KİTAP OKUMANIZ İYİCE CANIMI SIKMAYA BAŞLADI YÜZBAŞI.

SANA İYİ BİLİN... İŞ SAATLERİNDE İŞ YAPILIR.

AMA BEN DE İŞ YAPIYORUM KOMUTAN M. BU KİTABIN NE OLDUĞUNU BİLİYOR MUSUNUZ?

MİLLİ KAHRAMANIMIZ GENERAL GENERALOĞLU'NUN YAŞAM ÖYKÜSÜ. BİR TARİH KİTABI. VE ÖĞRETİCİ BİR TARİH KİTABI.

BARİ SİZ BİRŞEYLER ÖĞRENDİNİZ Mİ?

TABİ, KOMUTANIM. GENERAL GENERAL OĞLU'NUN BLACK HİLLS'İ KIZILDERİLİLERDEN TEMİZLEYECEĞİNİ ÖĞRENDİM...

VADİDE ALTIN BULUNDUĞU HABERİ ORTALIĞA YAYILIR YAYILMAZ, "ALTINA HÜCUM" BAŞLIYOR.

EVET... AMA O SAVAŞTA "ÖLÜLER DE" VAR.

AMA... BİZİ ZAFERE ULAŞTIRABİLİR.

BİZİ Mİ? BİZİMLE NE İLGİSİ VAR. AYRICA BU BÖLGEDE ALTIN BULUNMAZ Kİ...

ÖYLE Mİ? HAH HAH HAH.

PEKİ, BUNLAR NE?

ALTIN PARÇALAR

GERÇEK ALTIN BUNLAR. PEKİ, BU BÖLGEDE Mİ BULDUNUZ?

HENÜZ DEĞİL. HAH HAH HAH. AMA İZNİNİZLE. YARIN, YAKIN DOSTUM BİR ALTIN ARAYICISI BULACAK BUNLARI...

DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ? HABER YAYILACAK, ALTINA HÜCUM BAŞLAYACAK. KIZILDERİLİLERİN SABRI KALMAYACAK...

LİÇ KAĞITÇILAR..

... VE SONRA SAVAŞ ÇIKACAK...

ERTESİ GÜN...

HEY TOBIA, NE YAPIYORSUN? BALIK MI TUTUYORSUN?

HAYIR, GÖRMÜYOR MUSUN? ALTIN ARIYORUM.

ÇOK!

ZAVALLI BOŞUNA ÇALIŞIYOR... BU BÖLGEDE HİÇBİR ZAMAN ALTIN OLMADI.

ALTIN... ALTIN...

BİR ŞEY YAPAMIYACAĞIMI ZANNEDİYORLAR...

ŞŞŞT... DURGUNBOĞA.

TEĞMEN!..

SAKIN ALDANMA. BU SENİ SAVAŞMAYA ZORLAMAK İÇİN BİR TUZAK.

FİS KOS, FİS KOS.

ALTIN OLMADIĞI İÇİN, NASIL OLSA ARAYICILAR BİR SÜRE SONRA GİDECEKLER. AMA SİZ ONLARA BİR OYUN OYNAMALISINIZ...

OYUN MU? NASIL?

NE DEMEK NASIL?..

FINDIIIIIIK... FISTIIIIIK... DONDURMAAA...EĞLENCELIIIIK...

CAN BOĞAZDAN GELİR. YIYIIIN. İÇIIIIN.. KUVVETLENIIIIIN...

ÖKÜZ BİFTEĞİ... MISIR EKMEĞİİ... BİZON PASTIRMASIIIII...

BİR ŞEY BULDUN MU?

HİÇBİR ŞEY. AMA BULACAĞIM.

FİYATLARI GÖRDÜN MÜ? SANKİ BİZONLAR AY'DAN GELİYOR...

ALTIN YÜZÜNDEN. 49'LARIN CALİFORNİASI GİBİ...

HEY, DURGUN BOĞA!.. NE BEKLİ-YORSUN BU ADAMLARI TOPRAKLA-DAN ATMAK İÇİN?

ATMAK MI? DELİ MİYİM BEN?

ONLAR KABİLEME "DEĞERLİ ŞEYLER" VERİYORLAR.

DUNG DUNG

HA!

AMA BİR GÜN ALTIN ARAYICILAR, GELDİKLERİ HIZLA, KÖPRÜDEN GEÇİP GERİ DÖNDÜLER.

BRUM BRU

NE O?.. YOKSA GİDİYOR MUSUNUZ?..

O GECE PEK-İYİ-LER KIZILDERİLİ-LER KÖYÜNDE BAYRAM HAVASI ESİ-YORDU...

KASTERBUM KALESİNDE İSE "SAVAŞ HAVASI"...

UTANIN YÜZBAŞI, UTANIN... BÜYÜK GENERAL GENERALOĞ-LU'NUN ANILARINI REZİL ETTİNİZ. SONUÇ OLARAK BU SİZİN HAKKI-NIZ...

...VE O AYNI ACIKLI MANZARA.

GENERAL OLAMI-YACAĞIM ASLA... ASLA...

SON

BİLMECE BULMACA EĞLENCE!

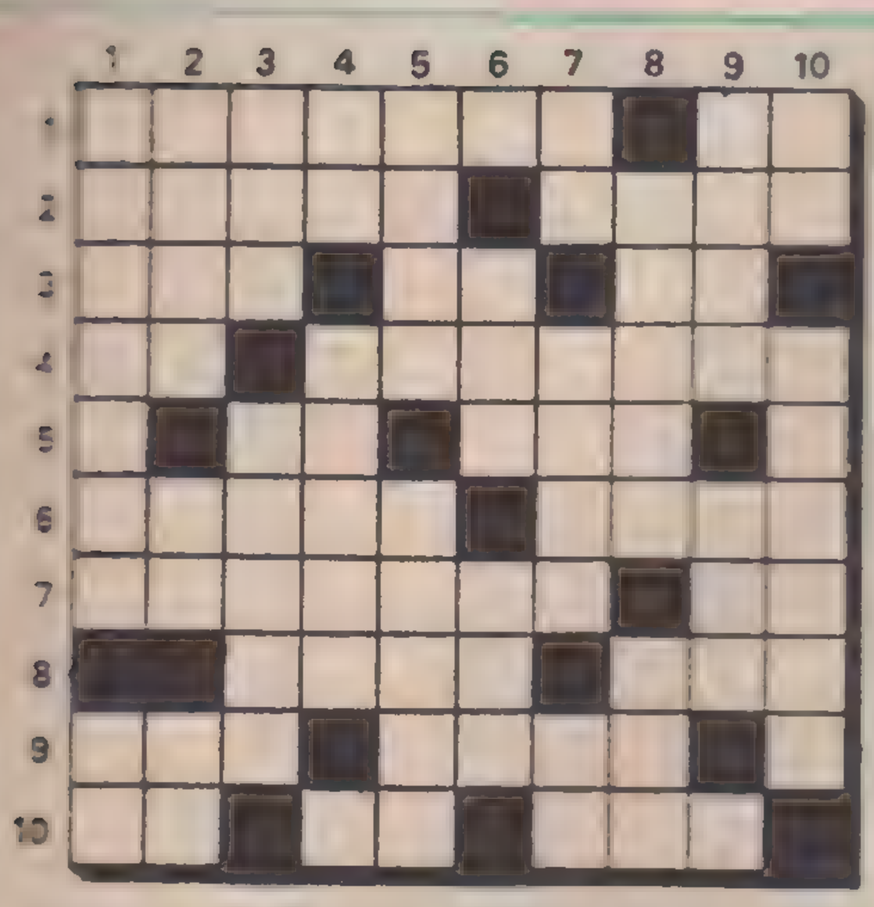

SOLDAN SAĞA : 1- Devletimizin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanımız.. İlâve, 2- Bir toplumun başında olup ona önderlik eden kimse.. Mustafa Kemal Paşa'ya (Atatürk'e) Sakarya Meydan Savaşı'nı kazandıktan sonra, Büyük Millet Meclisi tarafından 19 Eylül 1921 tarihinde verilen unvan (Bu sözcüğün anlamı SAVAŞTA BULUNMUŞ, SAVAŞTAN DÖNMÜŞ demektir ve müslümanlar için kullanılır), 3- Büyükçe.. Bir sayı.. Kuzuların çıkardığı ses, 4- Bir nota.. Bir kimsenin çocukken evindekilerden öğrendiği dil, 5- Beyaz.. BİN KİLOGRAMA eşit olan ağırlık ölçüsü birimi, 6- Vücuda girince o canlıyı öldürebilen bir madde (ağı da denilir).. Eski dilde TOPAL ya da AKSAK anlamında bir sözcük (Bu kelime ünlü Türk - Moğol hükümdarı TİMUR'un adına eklenmiştir), 7- Yurdumuzun Asya kıtasındaki bölümüne verilen ad.. YIL'ın onikide birine eşit olan zaman birimi, 8- Bir şey üzerindeki kir izi.. Karışık renkli, 9- İsyan eden yada baş kaldıran.. Bir meyve, 10- Yakında olan bir şeyi gösterirken kullanılan işaret zamiri.. Hayvansal bir besin.. Gizli tutulup kimseye söylenmemesi gereken bilgi veya şey.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1- Atatürk'ün babasının adı.. Eski dilde SU anlamında bir sözcük, 2- Dikiş ipliğine verilen bir ad.. Genişlik.. Başlıca içeceğimiz, 3- Bayağı ve değersiz.. Aynı yerde oturan veya bulunan halk topluluğu için kullandığımız bir terim, 4- Bir harfin okunuşu (aynı zamanda bir cetvel adıdır).. Renkli ve kokulu olan bir şeker türü, 5- Bitkilerden ve hayvanlardan elde edilen yararlı şeyler.. Bir çeşit füze, 6- Erzurum iline bağlı bir ilçemiz.. Bir çoğul eki, 7- BİN GRAM'ın kısa yazılışı.. Yuvarlak buz taneleri halindeki yağış.. Alevden veya dumandan bulaşan karalık, 8- Hz. Muhammed'in annesinin adı.. Cömert ve eli açık anlamında bir söz, 9- Başlangıcı olmayan geçmiş zaman veya öncesiz zaman süresi.. Atların tırnağını koruyan demir, 10- Bir ismi veya cümleyi arkadan gelen bir cümleye türlü ilgilerle bağlamak için kullanılan bir bağlaç.. İLKBAHAR için kullanılan bir ad.

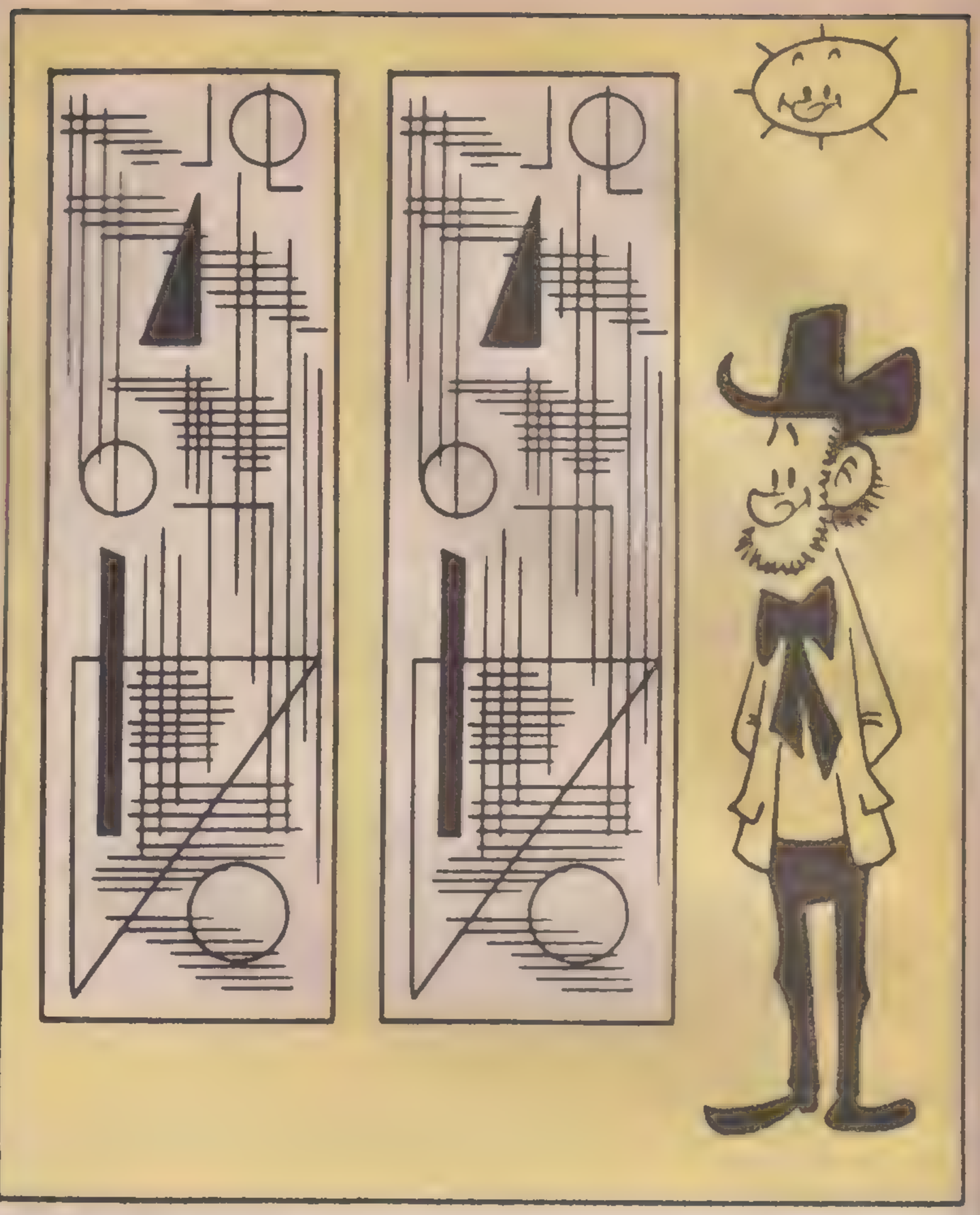

RESSAM. Dostumuz Veli Güzelfırça bize birbirine tıpatıp benzediğini ileri sürdüğü iki modern tablo gösteriyor. Ama bu doğru değil çünkü, aralarında küçük bir fark var. Görebildiniz mi?

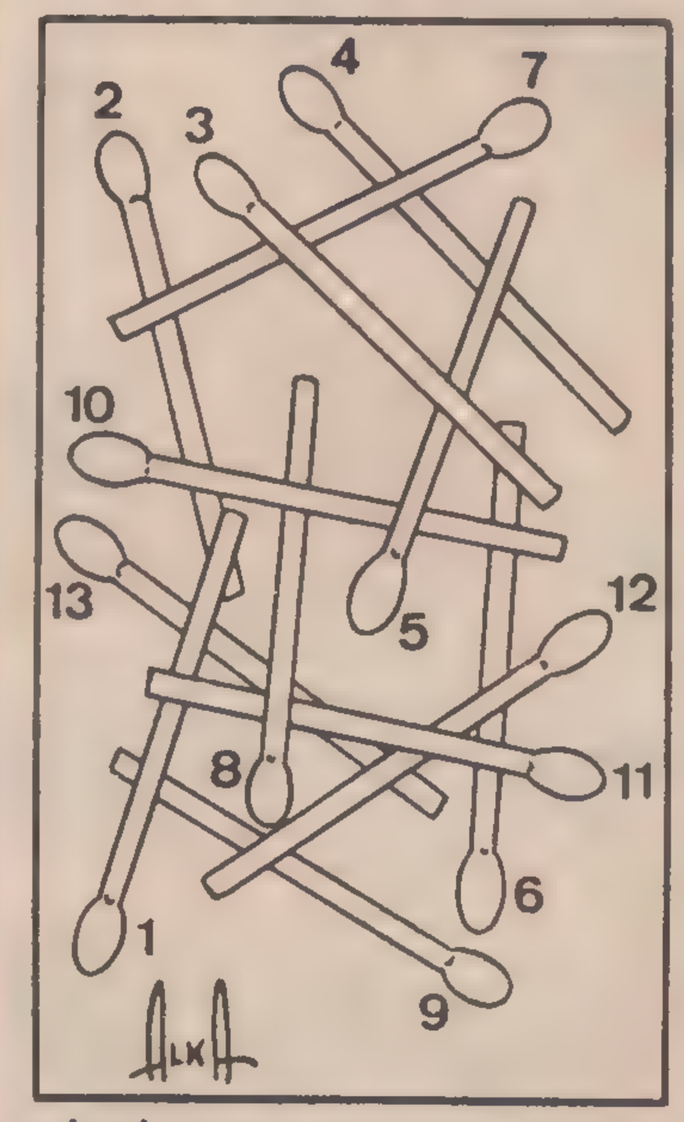

KİBRİTLER. Yukarıdan aşağı doğru masanın üzerine dağıtılmış kibritler görüyorsunuz. Dikkatli bakın ve şu üç soruya yanıt bulun:
1) Doğrudan doğruya masanın üzerinde düz duran kibritler hangileridir? 2) 3 No.lu 6 No.lu kibrite değiyor mu? 3) Hangi kibrit en çok eğridir?

FIKRALAR

Öğretmen küçük Ali'ye sorar:
— Söyle bakayım, 1881 yılında ne oldu?
— Atatürk doğdu, efendim.
— Peki ya, 1884'te?
— Atatürk, üç yaşına bastı.

Ahmet gazete okurken, babası sorar:
— Oğlum bugün ayın kaçı?
— Bilmiyorum Baba.
— Canım, elindeki gazeteye baksana.
— Neye yarar, bu, dünkü gazete.

Küçük Hasan annesine:
— Bana bir dondurma daha alsana! dedi.
— Olmaz, yeter artık, beş tane dondurma yedin?
— Bir dondurma alsana anne!
— Sus artık, olmaz dedim sana!
— Bir dondurma daha almazsan herkesin içinde sana "Babaanne" diye bağırırım!

YANITLAR 24. SAYFADA

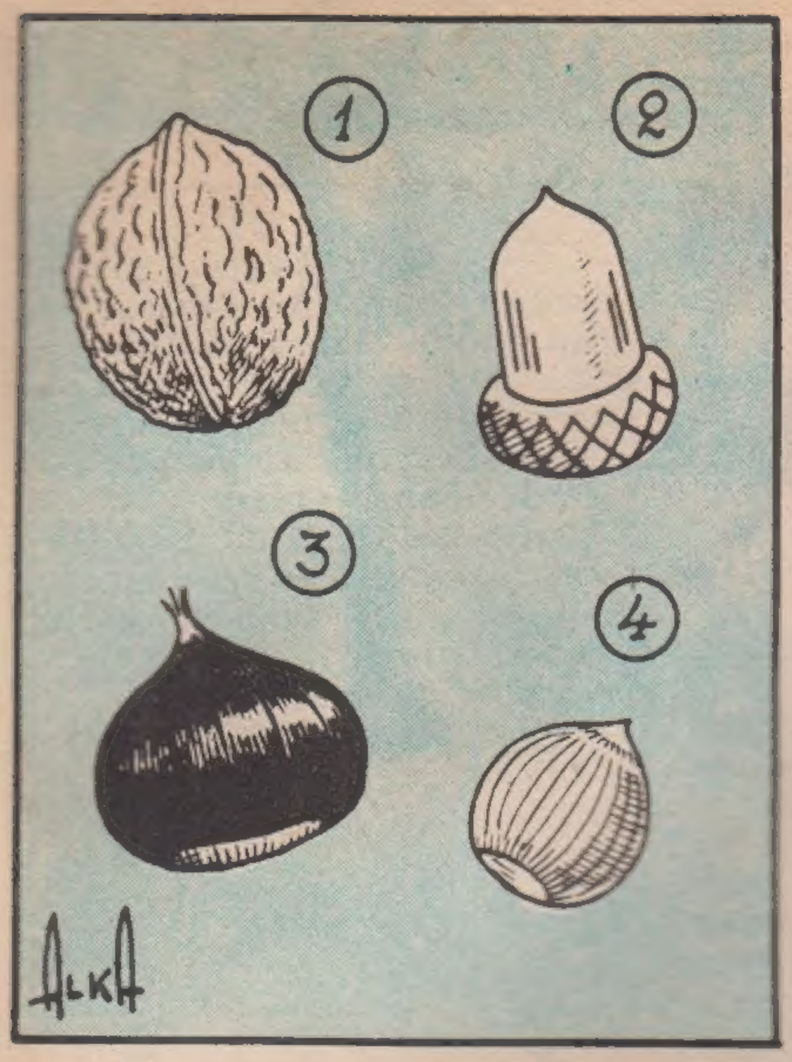

MEYVELER. Bu dört meyveden dördünden birinin ötekileriyle hiç bir ilgisi yoktur. Bu meyve hangisidir ve neden böyledir?

FIKRALAR

Yemeğini yiyip bitirmesi için Mehmed'e yalvaran annesi en sonunda:

— Bak yavrum, dedi, çorbanı içmezsen hiç büyüyemezsin!

— Büyümek istemiyorum zaten.. Ben, jokey olacağım.

İki çocuk karanlık basarken bahçede oyuna dalmışken birden bir ateş böceği görürler. Çocuklardan büyüğü ötekine:

— Sakın kıpırdayayım deme, der. Böceğin biri feneriyle bizi arıyor!

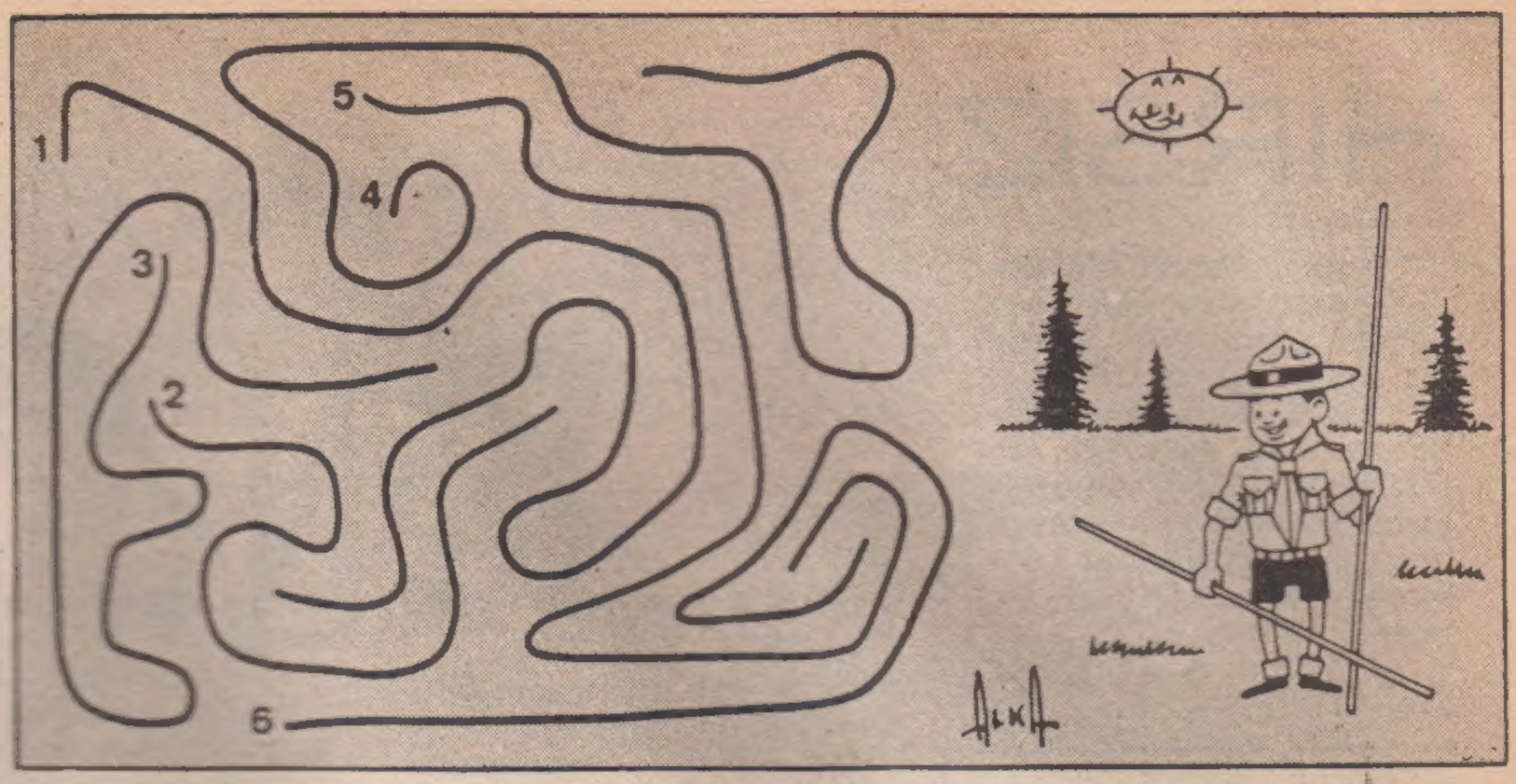

KÜÇÜK İZCİ. Bu uzun değnekleri birbirine sık sık bağlamak zorunda. Bunun için de uzun bir ipe gereksinme duyuyor. Resimde görülen iplerden hangisinin en uzun olduğunu ona söyleyebilir misiniz?

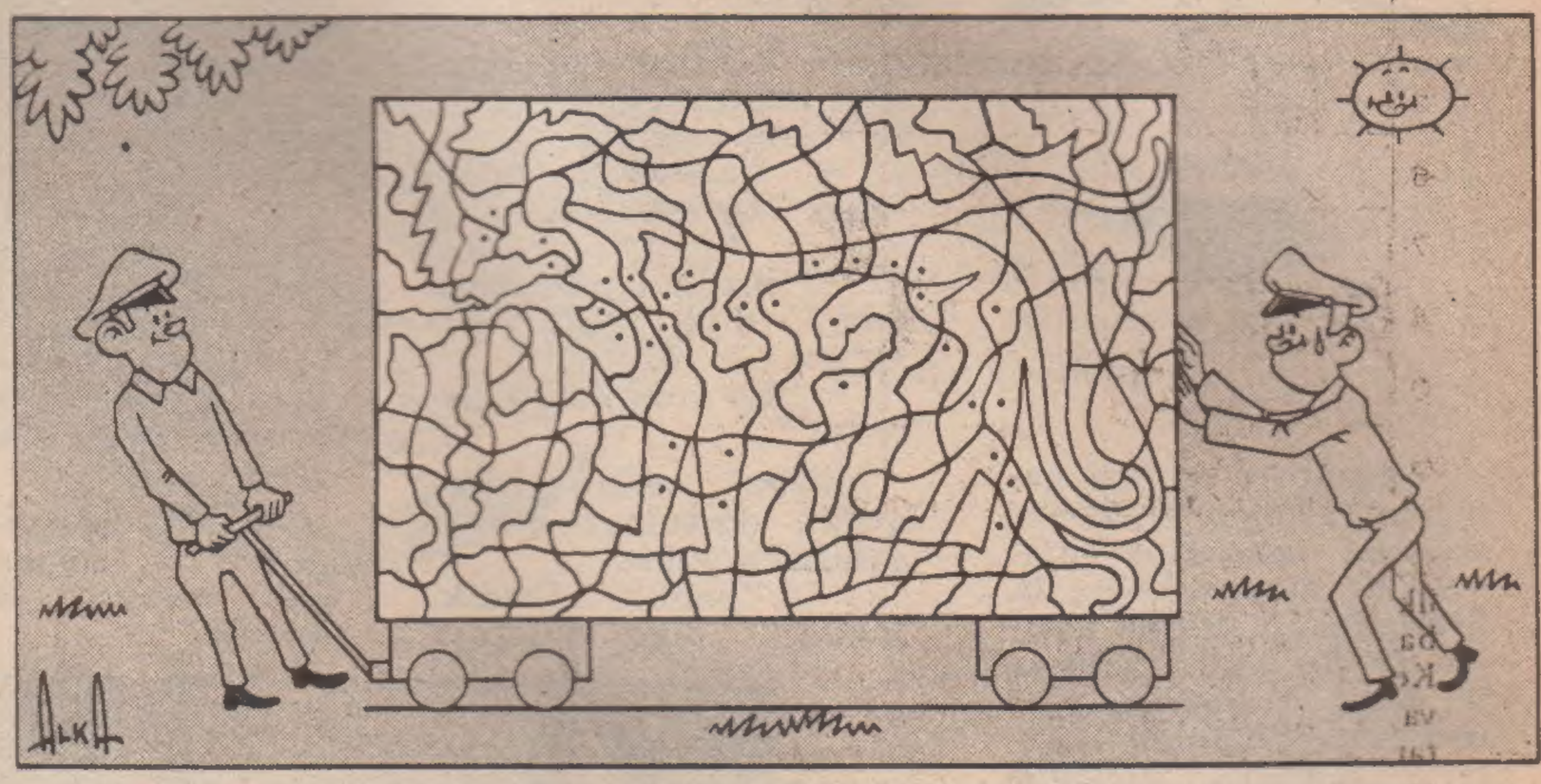

O KADAR AĞIR MI? Bu kocaman sandığın içinde ne var acaba? Nokta ile işaretli bölümleri siyaha boyarsanız ne olduğunu göreceksiniz.

BUFALO AVI. Amerika'da yaşayan hörgüçlü yaban öküzüne Bufalo derler. Resimdeki ilk Kızılderiliyi bir bufalo kovalıyor, arkadaşı da ona yardım etmek istiyor. İki resim de sanki birbirinin aynıymış gibi görünmektedir ama, gerçekte on tane değişiklik bulunmaktadır. Bunları bulabilir misiniz?

Zehra ablam ve BEN

Yazan : Hâle KUNTAY

HIRSIZ

Zehra ablam okumamı öğreneli hiç gemesi durmuyor. Nerde bir yazı görse, hemen okumaya çalışıyor. Hele babam bizi gezmeye götürünce, yol boyunca burnunu dayıyor otomobilin penceresine ve başlıyor okumaya, hem de yüksek sesle:

— "O o o ot ot ot otel, OTEL!"

— "Ba ba ba ban ka, BANKA!"

Akşamları evimize gazetenin girmesiyle, Zehra ablamın üzerlerine atlaması bir oluyor. Sonra da herbirimizin başına ağrılar girene kadar okuyor da okuyor. Susması olanak dışı olduğundan, bizler çıkıyoruz odadan, n'apalım?

Geçen akşam annemle babam akşam oturmasına komşulara gitmişlerdi. Zehra ablam eline gazeteyi almış, baş köşeye de kurulmuştu.

— "Gel dinle," diye bana seslendi.

— "Dinlemiyeceğim."

— "Ama çok ilginç bir haber var."

— "Bana ne..."

Gene de başladı yüksek sesle okumaya:

— "Po po poliis ta ta taraf tarafından uy uy uy uyarı: Teh tehli tehlikelii biir hırsız ev ev evlere gi gi gi girmekte...?!"

Birden çok korktum. Ablamla evde yalnızdık!

— "Bizim kentimizin içinde mi?" diye sordum.

— "Okuduğumu duymadın mı?"

— "N'apacağız abla? Ya o hırsız şimdi bizim eve gelirse..?"

— "Gelirse, elini ayağını bağlarız," dedi Zehra ablam.

— "Koskoca hırsız karşı koymadan durmaz ki."

— "Bızdık bize yardım eder," diye yanıt verdi ablam.

— "İyi ama Bızdık nerede?"

Bizim sevgili dört ayaklı dostumuz Bızdık ortalarda yoktu.

— "Bızdık, Bızdık, Bızdık!" diye başladık ikimiz köpeğimize seslenmeye.

Ses çıkmadı. Sanırım annemle babamın peşine takılıp gitmiş olacaktı.

İşte o sıra yatak odasından garip sesler geldi kulağımıza. Korkudan gözlerimi iri iri açmıştım.

— "Duydun mu Zehra abla?" diye alçak sesle sordum."Yatağın altından ses geldi."

— "Duydum," diye alçak sesle yanıt verdi ablam. "Hırsız olacak."

— "Nerden bildin?"

— "Hırsızlar yatak altına saklanırlarmış."

— "Kaçalım," diye korkuyla yalvardım.

— "Hayır," dedi kesinlikle ablam. "Yakalayacağız hırsızı"

— "Ya kaçarsa?"

— "O zaman bacağını ısırırsın. Sen iyi ısırırsın."

İşte bunu duyunca, ablamla beraber hırsızı yakalamaya kesin karar verdim. Ablam mutfaktan ekmek bıçağını getirdi, bana da bir çatal verdi. Ayaklarımızın ucuna basarak yatak odasına yaklaştık.

— "Teslim ol, Hırsız!" diye bağırdı Zehra ablam. "Teslim ol, yatağın altında olduğunu biliyoruz, kaçamazsın, derhal çık yatağın altından!"

Hırsız çıkmadı yatağın altından. Onun yerine Bızdık çıktı, ağzında babamın terliği ile.

Ben rahat bir soluk aldım. Oysa Zehra ablam kızmıştı.

Aklına geldikçe:

— "Yatağın altından Bızdığın yerine Hırsız çıksaydı, ödül alacaktık," der. "O parayla da bir ton çiklet satın alacaktık."

— "Küçükken ısırırdım, çoktan kimseyi ısırmadım ki..." dedim.

— "Şimdi daha da iyi ısıracağından benim hiç kuşkum yok," diye güç verdi bana ablam. "O zamandan bu yana dişlerin büyüdü.... Sonra bize mutlaka birer ödül de vereceklerdir."

— "Ödül mü?"

— "Genellikle para verirler. Bir ton çiklet alabileceğimiz kadar çok para."

YANITLAR

DENEKTAŞI

1. Sabah saat 9.05'te. 2. Ankara'da Etnografya müzesinde. 3. Başkumandanlık Meydan Savaşı. 4. "Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!". 5. İkinci Selim. 6. Helikopter. 7. Viking'ler. 8. Mevlüt ya da mevlid. 9. Transformatör. 10. Okyanusya öteki adıyla Avustralya. 11. İtalyan. 12. C: LX. 13. Virüsle ilgilidir. 14. Minyatür. 15. Yanardağ (5452 m.) 16. Paganini keman virtüozuydu. 17. Silo.

BULMACA

S. SAĞA: 1-ATATÜRK, ek, 2-Lider, gazi, 2- İri, üç, me, 4- Re, anadili, 5- Ak, ton, 6-Zehir lenk, 7- Anadolu, ay, 8- Leke, ala, 9- Asi, erik, 10- Bu, et, sır.

Y. AŞAĞIYA: 1- Ali Rıza, ab, 2- Tire, en, su, 3- Adi, ahali, 4- Te, akide, 5- Ürün, roket, 6-Çat, lcr, 7- Kg, dolu, is, 8-Amine, akı, 9- Ezel, nal, 10- Kıl, İlkyaz.

RESSAM

Sağdaki tabloda bulunan siyah üçgenin sağındaki küçük dikey çizgi soldaki tabloda yok.

BUFALO AVI

Üstteki resime göre alt resimdeki değişiklikler şunlardır: 1. Birinci Kızılderilinin başının üstünde bir değil iki kuş var. 2. Soldaki çam ağacı daha yüksektir. 3. Bufalonun önündeki birer tutam otlardan biri eksik. 4.Okun üzerinde bir kuş eksik. 5.Bufalonun kuyruğu tek bir parça. 6. Bufalonun art ayaklarının ardındaki iki çizgi yok olmuş. 7. İkinci Kızılderilinin önünde bir ikinci ot kümesi ortaya çıkmış. 8. İki yerine üç tüyü var. 9. Dirseğinin arkasında bir çizgi var. 10. Peştemalının püsküllleri yok olmuş.

KİBRİTLER

Masada doğrudan doğruya düz duran kibritler şunlardır: 2, 4, 6, 9, 13.

3 No.lu kibrit 6 No.lu kibrite değmiyor.

En çok eğri duran kibrit 8 No.lu kibrittir.

MEYVELER

2 No.lu palamut yenilmez

KÜÇÜK İZCİ

1 No.lu ip en uzundur.

ÜNLÜ KİŞİLER

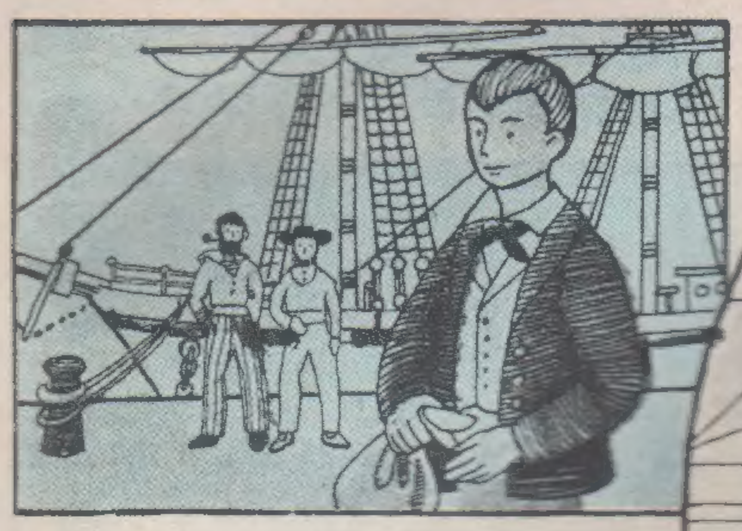

Jules Verne

Doğumunun 150. yıldönümünde büyük yazar Fransa'da geniş çapta anılıyor. Onun adına törenler düzenleniyor, sergiler açılıyor, kitaplar yayınlanıyor, konferanslar veriliyor.

Doğduğu Nantes kentinde adına bir de müze açılan Jules Verne'in 150'nci yıldönümü kutlanırken biz de bu büyük yazarı anmadan edemezdik.

1828 yılında Fransa'nın Nantes kentinde dünyaya gelen Jules Verne orta öğrenimini doğduğu kentte tamamladıktan sonra hukuk öğrenimi yapmak için 1848'de Paris'e gitti. Ama bir an önce üne ulaşmak isteyen Jules Verne tiyatro alanında başarı sağlamak istiyordu. Ama bu alanda istediğini pek sağlıyamadı. Bu arada hukuk öğrenimini tamamladıysa da dava vekili olan babasının yerini almak istemedi.

Jules Verne bu arada Paris'teki ünlü Ulusal Kütüphane'ye sık gitmiş ve o yıllarda ard arda oluşturulan bilimsel icatlara büyük bir ilgi göstermişti. Bu icatlar ve buluşlar yeni bir dünyanın kapılarını açmak üzereydi. Jules Verne bunu çok iyi anlamıştı. Gelecek besbelli bilim ve teknoloji üzerine kurulacaktı.

Gene bu arada Jules Verne ünlü gezgin Jacques Arago ile tanıştı. Arago kör olmuş ve evine yerleşmişti, artık gezilere çıkmıyordu. Buna karşılık zamanın hemen bütün gezginleri ve coğrafyacıları Arago'nun evinde toplanıyorlardı. İşte uzak ülkelerin ve henüz bilinmeyen yerlerin kapılarını bu insanlar Jules Verne'e açtılar.

Verne ilk tiyatro yapıtından ve bazı küçük başarılardan sonra 1863 yılında "Balonla Üç Hafta" adlı romanını tamamladı. Bu kitap daha yayınlanır yayınlanmaz yazar çok büyük bir üne ulaştı. Romanı Avrupanın bütün dillerine çevrildi.

. Artık Jules Verne bilimsel romanın, bugünün deyimiyle Kurgu-Bilim türünün temelini atmış oluyordu. Ve o yıldan sonra tam kırk yıl süreyle durmadan yazdı ve bir çok kitap yayınladı. Klasikler arasına giren Jules Verne'in birçok yapıtı çocuklar tarafından olduğu kadar büyükler tarafından da büyük bir beğeniyle okunuyordu. Bu yazarı günümüzde de milyonlarca kişi okumaktadır, gelecekte de okuyacaktır çünkü ölümsüzler arasına girmiştir.

Fransa'nın yabancı dillere en çok çevrilen yazarı olarak bilinen Jules Verne Brazza, Charcot, Simon Lake, Amiral Byrd gibi önemli keşiflerde bulunan birçok gezgini ve bilim adamını etkilediği gibi edebiyatçılar üzerinde de etkiler yapmıştır.

Jules Verne'in en güzel yapıtları bizim dilimize de çeşitli dönemlerde birçok kez çevrilmiştir. Büyük yazarın en önemli kitapları arasında şunları sayabiliriz:

Kaptan Hatteras'ın Serüvenleri (1864), Yeryüzünün Merkezine Gezi (1864), Yeryüzünden Aya (1865) Kaptan Grant'ın Çocukları (1867-68), Ayın Çevresinde (1870), Seksen Günde Dünya Turu (1873).

Özellikle bu sonuncu kitabı Jules Verne'e büyük bir servet kazandırdı. Bu kitap sayesinde yazar "Saint-Michel III" adlı üçüncü yatını satın aldı ve bu büyük tekneyle 1886 yılına dek birçok geziler yaptı. O yıl bacağından sakatlanan yazar, eşinin memleketi olan Amiens'e yerleşti ve daha birçok kitap yazdı.

Jules Verne 24 Mart 1905 tarihinde Amiens'te yaşama gözlerini kapadı.

ÇETİN, METİN VE ÖTEKİLER

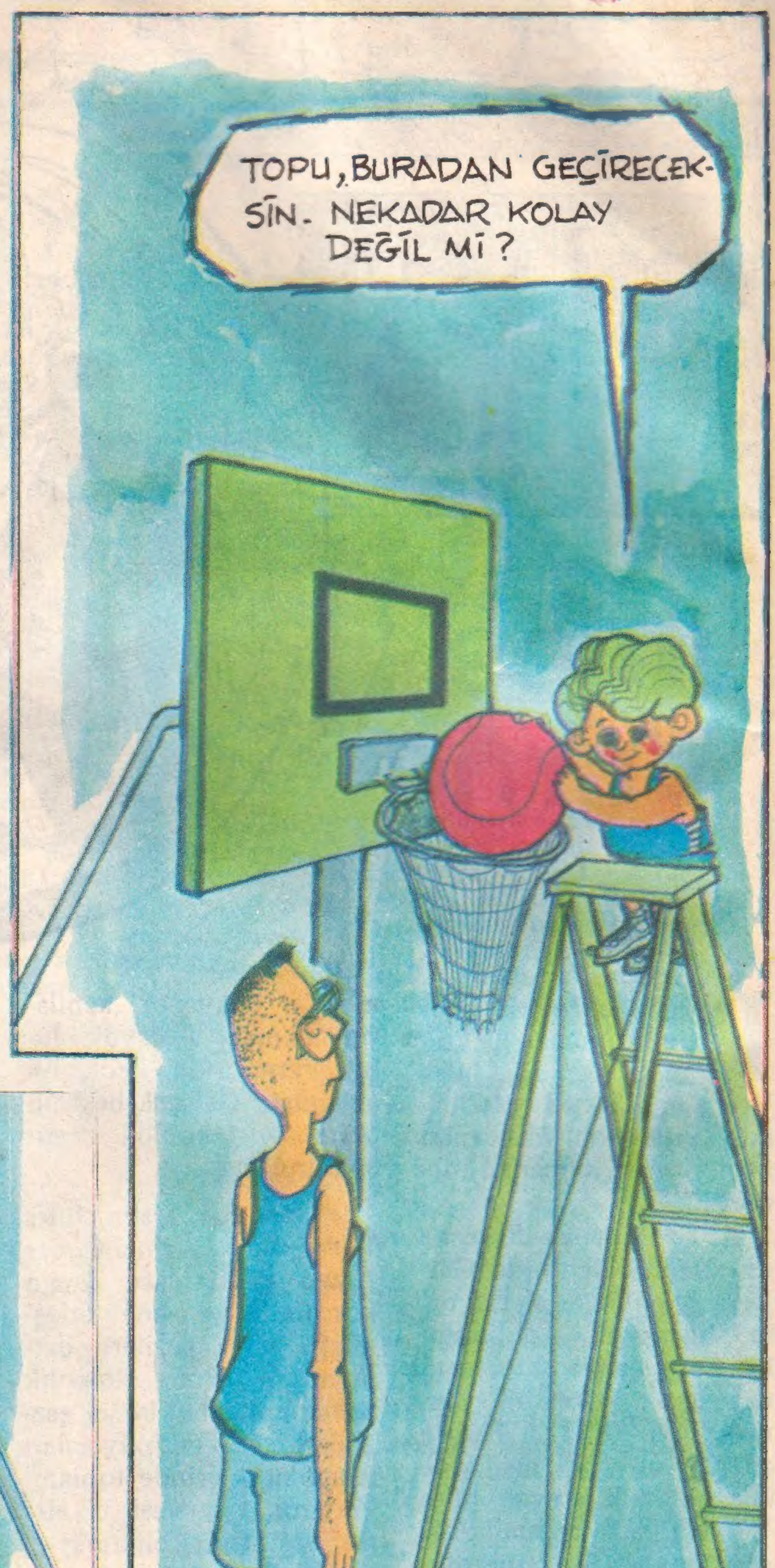

SAVAŞ DİNÇEL